

LAISVĖ
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park 17, N. Y.
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second
class matter at the
Post Office of Ja-
maca, N. Y., under
the Act of March 3,
1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis

Dalis Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų

PRICE 10c A COPY

No. 48

Ozone Park 17, N. Y. Penkt., birželio (June) 15, 1962

METAI 51-ji

KRISLAI

Apie žmones:
Laurynas Kapočius.
Vytautas Zenkevičius.
Pranas Ulevičius.

Rašo R. Mizara

4 Praėjusį trečiadienį grįžo į Lietuvą buvęs Tarybų Sąjungos ambasados Washingtono II-asis sekretorius **Laurynas Kapočius**.

Kadaise, kai Niujorke veikė TSRS Generalinis konsulat, tai L. Kapočius kurį laiką dirbo jame. Vėliau buvo prištasas dirbti ambasadoje.

Is viso L. Kapočius JAV iš-ka, daugiau kaip penkerius metus. Per tą laiką jis spėjo visapusiškai pažinti mūsų šalį; susipažino jis čia ir su daugeliu JAV lietuvių.

Daugeliui lietuvių jis atliko visokių paslaugų. Reikėjo kam nors gauti metrikus — kreipėsi pas L. Kapočių, jis juos parūpino. Norėjo kas vykti į Tarybų Lietuvą — Kapočius juos painformavo apie kelionę ir t.t.

Laurynas Kapočius — nepaprastai kuklus, liaudiškas žmogus. Nėra jam asmens didelio, nėra maža. Kas tik pas jį kreipėsi, kiekvienam suteikė paslaugą.

Jis daug ir sunkiai čia dirbo.

L. Kapočius — daug pergyvenęs šalto ir karšto. Ilgai buvo jis kalintas buržuaziniuose Lietuvos kalėjimuose. Antrojo pasaulinio karo metu buvo Raudonosios Armijos gretose, muše fašistines armijas, kovojė už Lietuvos išlaisvinimą. Po karo baigė aukštąjį mokslą; per kurį laiką dėstė Vilniaus universitete.

Tai žmogus — daug patyręs, visko pergyvenęs, persiėmęs karšta meile savo tautai, kraštui. Diplomatiniam darbe jis taipgi jau įgūdus darbininkas.

Ką L. Kapočius dirbs, sugrįžęs į Lietuvą, nežinau. Bet pirmiausiai, man rodosi, jis turėtų nuvykti į Druskininkus ir gerai pailsėti. Jis to vertas, jis to reikalingas!

Laimingos Laurynui ir jo šeimai kelionės!

Paaikšėjo, kad L. Kapočiaus vietą dabar užėmė jaunas, apie 35 metų amžiaus vyras, **Vytautas Zenkevičius**, su kuriuo teko susipažinti būnant Lietuvoje. Tai žurnalistas ir veikėjas. Baigęs aukštąjį mokslą, jis ilgoką laiką buvo dėstytojas Vilniaus universitete. Jaunam diplomatai tenka palinkėti: geros sėkmės naujose pareigose!

Noris pasveikinti ir vilniečių **Praną Ulevičių**, neseniai Vilniuje apgynusį disertaciją istorijos mokslų kandidato laipsniui gauti.

Kas jis, tasai Pranas Ulevičius?

Tai buvęs emigrantas-darbininkas Argentinoje, pergyvenęs sunkius laikus.

Ispanijos piltinio karo metu Pranas, kartu su kitais Argentinos lietuviais, išvyko Ispanijon kovoti fašizmą, ginti demokratiją.

Kai fašizmas ten laimėjo, Pranas grįžo jau į Tarybų Lietuvą, o Antrojo pasaulinio karo metu buvo fronte.

Po karo Pranas griebėsi visais būdais mokytis ir jam pavyko pasiekti aukštąjį laipsnį.

A. Vaivutskas teisingai pastebi:

“Pranas Ulevičius — pirmasis buvusių emigrantų pasiekęs

Peru respublikoje įvyko rinkimai

Lima. — Sekmadienį, birželio 12 d., įvyko Peru respublikos prezidentiniai ir parlamentiniai rinkimai. Buvo renkamas prezidentas, du viceprezidentai šešeriems metams, 55 senatoriai ir 186 Atstovų buto nariai.

Partijų buvo daug. Į prezidento vietą buvo septyni kandidatai, o į senatorių ir kongresmanų vietas 1,434 kandidatai.

Reakcininkai, fašistiniai elementai, nuo Tautinės vienybės partijos statė generalą Odrį; žmonių veiklos partija, liberali šėsnė industrialistai ir žemdirbiai, statė kandidatą Fernando Belloune Terry; APRA (Amerikos žmonių revoliucinė sąjunga) — Viktorą Haya de la Torre; Komunistų partija — genero-

lą Cesar Pando Eguisquiza. Dar buvo krikščionių, kairiųjų socialistų ir progresistų kandidatai.

Komunistai buvo suaukę susirinkimą San Martine Plazoje, kur kalbėjo generalas Eguisquiza ir katalikų kunigas Solomon Bolo Hidalgo. Dalyvavo 25,000 žmonių. V. H. de la Torre susirinkime, sakoma, dalyvavo virš 200,000.

Rinkimus laimėjo Viktoras Haya de la Torre, gavo 476,428 balsus, sekamas yra Fernando Beloune Terry — 408-104, gi generalas Odris gavo tik 386-275 balsus.

Naujasis prezidentas turi perimti pareigas su liepos 28 diena, bet militaristai, generolo Odris šalininkai, sakosi, kad jam neleis to padaryti.

Laosas rodo kelią į taikų sugyvenimą

Maskva. — Chruščiovas, TSRS premjeras, pasiuntė laiškus Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentui Kenedžiui ir Anglijos premjerui Macmillanui. Jis pareiškė, kad Laoso trijų frakcijų susitarimas sudaryti koalicijos valdžią ir baigti naminių karų yra pavyzdys išrišimui nesutikimui.

Kada 1961 metais Vienoje buvo susitikę Kenedis ir Chruščiovas, tai jie susitarė eiti prie karo baigimo Laose ir sudarymo koalicinės vyriausybės.

To susitarimo sėkmėje buvo suaukta keturiolikos valstybių konferencija Zenevoje ir jos pastangomis pasiektas dabartinis susitarimas.

Didins savitarpinę medžiagų pagalbą

Maskva. — Čionai įvyko Bulgarijos, Rumunijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Lenkijos, Vokietijos Demokratinės Respublikos ir Tarybų Sąjungos politinių ir ekonominių vadų konferencija. Dalyvavo ir apžvalgiųjų delegatų iš Azijos socialistinių šalių.

Konferencija nutarė padidinti savitarpę medžiaginę ir prekybinę pagalbą.

Keista religijos sekta

Vancouver, Kanada. — Netoli nuo čia duchoborai (savotiška stačiatikių sekta) sudegino 50 namų ir išėjo į mišką. Tai jų protestas prieš vyriausybę, kuri reikalauja leisti jų vaikų mokyklas.

Belgradas. — Sarajevo srityje buvo įaučiamas žemės drebėjimas.

Kenedis užtikrino korporacijas

New Haven, Conn. — 261-ųjų metų Yale universiteto suaktyje kalbėjo JAV prezidentas Kenedis.

Jis aiškino dabartinę ekonominę padėtį ir biržoje krizę. Kenedis sakė, kad blogai daro tie, kurie spekuliuoja apie JAV ekonominę padėtį.

Jis kreipėsi į turčių korporacijų, kad jis pagelbėtų “laisvajai kapitalizmo ekonomijai veikti.” Jis užtikrino korporacijas, kad jis “nėra jų priešas.”

Lenkija nukentėjo nuo didelių lietu

Varšuva. — Pietvakarių Lenkijos plotai nukentėjo nuo ilgų ir didelių lietu. Vandens iškrūti keturis kartus daugiau, negu reikalinga. Oderio, Vislos, Dunajės, Mala Panevos upės išėjo iš krantų. Odeveryje vanduo pakilo 8 pėdas aukščiau normalios lygumos ir nunešė du tiltus.

Išsiveržęs vanduo užliejo plačius laukus. Jau yra aišku, kad bulvių ir cukrinių runkelių pasėliai nukentėjo apie 20 procentų. Dabar priklauso, koks bus birželio m. oras. Jeigu bus daugiau lietaus, tai labai nukentės visi pasėliai.

KEISTA RELIGIJOS SEKTA

Vancouver, Kanada. — Netoli nuo čia duchoborai (savotiška stačiatikių sekta) sudegino 50 namų ir išėjo į mišką. Tai jų protestas prieš vyriausybę, kuri reikalauja leisti jų vaikų mokyklas.

Belgradas. — Sarajevo srityje buvo įaučiamas žemės drebėjimas.

Apie vėliausius įvykius Ispanijoje ir jų reikšmę

Madridas. — Ispanijos liaudies kova supurtė generolo Franco fašistinę rezimą. Pirmu kartu nuo 1939 metų fašistinis režimas susidūrė su atviru pasipriešinimu darbo žmonių, inteligentijos ir net dalies katalikų vadovybės.

Fašistai draudė darbininkų streikus, bet masiniai streikai išsiplėtė po visą šalį, ir fašistai negalėjo persekioti darbininkų ir jų vadų, nes net kardinolas Pla Y Daniel pasisakė už streikičius.

Madride, Barcelonoje,

Bilbao ir eilėje kitų miestų įvyko studentų demonstracijos — viešas pasisakymas už streikičius.

Generolas Franco suėmė kelis katalikų vadus ir juos ištremė ant salos. Jų ištremimas prilygsta vakacijoms, nes tie vada nesijaučia blogai, bet ir fašistų tikslas nugalinti eilinius katalikus nepavyko.

Užsienio diplomatai ir korespondentai numato, kad liaudies masinė kova priartina fašizmui juodąsias dienas.

Neturi būti vietos karo ruošimui

New Yorkas. — “The New York Times” rašydamas redakciniam už tai, kad Indonezija ir Hollandija ramiu būdu išspręstų Vakarų Naujosios Gvinėjos klausimą, užėjo antraštę: “No Place for War.”

Aišku, kad kiekvienas kultūriškas žmogus trokšta, idant nebūtų karo. Neseniai Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos delegacijų pagamino žvaliuciją, kurią vienbalsiai užgyrė Zenevoje nusiginklavimo konferencija, kurioje yra pareikšta: “Pasaulis pasiekė tokią gaidynę, kada karo pagalba jau negalima išrišti valstybių nesutikimui.”

Bet Jungtinių Valstijų vyriausybės elgesys labai toli nuo tos rezoliucijos turinio. Užtenka suminėti tik kelis fakus, jų tarpe atominių bombų bandymus Ramiajame vandenyne.

E. Lansing, Mich. — Michigano valstijos universitete kalbėjo demokratų senatorius Mike Mansfield. Jis kritikavo JAV politiką pietryčių Azijoje: kišimasi į Laosą ir Pietų Vietnamo vidaus reikalus, pasiuntimą karo jėgų į Tailandą. Mansfield sakė, kad į Laosą JAV sukišo virš trijų bilijonų dolerių, ir dabar ta šalis arčiau prie komunizmo, negu pirm JAV kišimosi. Jis sakė, kad JAV to paties susilauks ir Pietų Vietname.

Pekinas. — Maršalas Ho Lung, Kinijos premjero pavaduotojas, sakė, kad JAV, pasiūsdamos savo karo jėgas į Pietų Vietnamą ir Tailandą, bando apsupti Kiniją ir sudaro karo pavojų. Jis sakė: “Mes turime persigėti JAV imperialistų, kad prieš jų tuos veiksmus mūsų socialistinė tėvynė, kuri trokšta tik taikos ir laimės Azijos žmonių, imsis atitinkamų žygių.”

Stuttgardas, Vakarų Vokietija. — Jungtinės Valstijos aprūpino savo Sepintąją armiją naujais gink-

lais šaudymui atominėmis raketomis.

Lidice, Čekoslovakija. — Paminėta 20 metų sukaktis nuo hitlerininkų žvėriškumo, kada jie sunaikino apie 1,000 Lidice gyventojų. Savo kalboje Antonin Novotny, Čekoslovakijos prezidentas, kritikavo Jungtines Valstijas už tai, kad atgavino Vakarų Vokietijoje militarizmą, bando atominius ginklus, įrengė Europoje atominių ginklų bazes ir tais savo žygiais padarino naujojo karo kurstytojus.

Maskva. — Varšuvos apsigynimo sąjunga kritikuoja vakarinio Berlyno Vakarų okupacinių jėgų vadovybę už drąsinimą hitlerininkų prie karo provokacijų.

Dėl Francūzijos ir Vokietijos reikalų

Bona. — Vakarų Vokietijoje prasidėjo kampanija už jos ir Francūzijos artėjimą ir net vienybę. Kanceleris Adenaueris sakė: “Kuo artimiau ir draugiškiau sugyvens Francūzija ir Vokietija, tuo bus naudingiau ir Jungtinėms Valstijoms.”

Adenaueris pasakoja, kad Francūzijai nėra reikalo bijotis Vokietijos, nors jos per šimtą metų viena prieš antrą dažnai kariavo. “Dabar Vakarų Vokietija yra kitokia, negu buvo senoji,” sakė Adenaueris.

JAV VEIKS PRIEŠ BERASTIJĄ

Washingtonas. — JAV Centro biuras paskelbė, kad mūsų šalyje yra 8,300,000 beraščių arba labai mažai mokačių rašyti žmonių. Ir tai nėra tik pietinių valstybių problema. New Yorko valstijoje yra 800,000; Kalifornijoje — 505,000, Illinojuje — 365,000. JAV vyriausybė paragina apsvietos departamentą veikti prieš beraštiją.

Laose jau susidarė koalicinė valdžia

Khang Khay, Laosas. — Po ilgų pasitarimų trys Laoso frakcijos: neutrališka, kurios priešakyje stovi princas S. Phouma, liaudies armijos (Pathet Lao) vadovas princas Souphanouvong’as, ir “Karališkos valdžios” buvęs premjeras Boun Oum susitarė sudaryti koalicinę valdžią.

Princas S. Phouma, pirm užsienio intervencijos, buvo Laoso premjeras, tai jis ir dabar bus premjeru ir gyvybos ministru. Jo pavaduotoju ir ekonominių reikalų ministru bus princas Souphanouvong’as, premjero pavaduotoju, ir finansų ministru bus generolas P. Nosavanas, “karališkos valdžios” jėgų komandierius. Princas Boun Oum’as pasitraukia iš politinės veiklos.

Daugiausia ministrų vietų užims neutrališkos politikos šalininkai, tai yra princas S. Phouma pasekėjai. Kelias vietas gavo liaudies armijos veikėjai, o mažiausiai buvusios “karališkos valdžios” asmenys.

Pagal keturiolikos valstybių susitarimą Zenevoje Laosas turi pasilikti neutrališka valstybė. Visos užsienio militarinės jėgos privalo pasitraukti. Ten yra apie 300 JAV militarinių patarėjų.

Numatoma, kad bus dar keblumų sudaryti bendrąją armiją iš Liaud. armijos ir “karališkos valdžios” jėgų, praversti reformų liaudies naudai, bet, jeigu Vakarai nesikiš, tai Laosas susitraukia iš politinės veiklos.

Irakas bendrauja su liaudies šalimis

Bagdadas. — Jungtinės Valstijos, apsisiekdamos diplomatais su Kuwaitu, ir jų pastangos priėmimui Kuwaito į Jungt. Tautas, pastūmėjo Iraką arčiau prie socialistinių šalių.

Dabar Irake jau randasi apie 1,000 TSRS ir kitų socialistinių šalių specialistų, kurie plečia industriją, tvarko susisiekimo kelius ir atlieka kitus reikalus. Jų įtaka didelė.

Irako Komunistų partija skaitoma nelegališka, bet ji vis daugiau veikia viešai.

JAV LAVINA 57,000 DIVERSANTŲ

Pittsburgh, Pa. — Čionai kalbėjo generolas Maxwell D. Taylor. Jis sakė, kad Jungtinės Valstijos lavina 57,000 “partizanų” nuvežimui į kitas šalis “kovai prieš komunistus.”

Is kitų šalių atgabentus kenkėjus negalima priskaičiuoti prie partizanų. Partizanų judėjimą sudaro tik vietos gyventojai, kurie kovoja prieš išsiveržėlius.

PABĖGO 3 KALINIAI IŠ ALCATRAZO

San Francisco. — San Francisco įlankoje, iš visų pusių vandens apsuptas, yra Alcatrazo kalėjimas. Jame laikomi dideli prasikaltėliai. Ir štai iš jo pabėgo du broliai J. ir C. Allglinai ir F. L. Morris, ilgų metų kaliniai.

“AMERIKIEČIAI, VAŽIUOKITE NAMO”

Londonas. — Vėl šimtai skotlandiečių demonstravo prie Holly Lock, kur Jungtinės Valstijos yra įsirengę atominių submarinų bazę. Jie šaukė: “Amerikiečiai, važiuokite namo!” Anglų policija per dvi dienas suareštavo 150 pikietininkų.

Kinija, maistas ir Washingtonas

Washingtonas. — Šaltojo karo šalininkai skleidžia propagandą apie “alkanus žmones Kinijoje ir Kuboje.” Bet apsisukę jie vėl šaukia, kad Kinija ir Kuba daug gauna grūdų iš kitų šalių.

JAV užsienio žvalgyba (Intelligence Agency) sako, kad šiemet Kinija iš Kanados pirkė 4,000,000 tonų grūdų, o 1963 ir 1964 metais pirkė po du milijonus tonų kviečių ir miežių. Iš Francūzijos būk 1963 ir 1964 metais gaus po 400,000 tonų grūdų.

Sako, kad šiemet Kuba gavo iš Rytų Vokietijos milijonų tonų grūdų ir 700,000 tonų grūdų iš Šiaurės Korėjos ir Vietnamo.

Buvę partizanai — dabar generolai

Varšuva. — Lenkijos Suvienyta Darbininkų Partija minėjo savo įsisteigimo 20-ties metų sukaktį. Ta proga iš spaudos išėjo apie dešimt knygų-atsiminimų buvusių Antrojo karo metu lenkų partizanų.

Buvę partizanų vada ir veiklūs partizanai dabar jau yra generolais arba kitais žymiais veikėjais.

Tokiais yra generolas Mieczyslaw Moszar ir gen. G. Korszynski, kuris tvarko Lenkijos savisaugos reikalus, generolai: Marian Janic, Tadeusz Kufel, Aleksander Kokoszyn, Zygmund Duszynski, Franciszek Szlachcic ir visa eilė kitų.

Washingtonas. — Čionai lankėsi Panamos prezidentas R. F. Chiari. Jis reikalauja Panamai daugiau privilegijų prie Panamos kanalo teritorijos.

LAISVĖ

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVĖ, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK 17, N. Y.

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$5.50
Queens Co.	\$10.00 per year	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Saugokite savo kišenes!

PRISIARTINO BIRŽELIO 15-OJĖ. Tai diena, kurią 1940 metais Lietuvoje žlugo fašizmas, kada Lietuvos liaudis pradėjo alsuoti laisvai, nes Antanas Smetona su savo kikiša išbėgo "per beržyną į Berlyną," kaip rašė poetas Rojus Židžiūnas.

Lietuviškieji "veiksniai," visoki politiniai raketieriai, visoki laudies priešai šią dieną apverčia, kaip "tragiška dieną lietuvių tautai." Jie, žinoma, ašaras lieja ne už dyką; jiems visoki kvailėliai savo aukomis už tai apmoka. Nesusipratėliai duoda jiems dolerius Lietuvai laisvinti nuo lietuvių, Lietuvai laisvinti nuo Lietuvos liaudies, bet jie, aukotojai, nežino, kad jų aukas raketieriai prašvilpia, praūžia, prauliovoja!.. Tame ir bėda — didžiausia bėda!..

Ir šiomet tie politiniai raketieriai prašo, maldauja iš Amerikos lietuvių pinigų "Lietuvai laisvinti." Ir šiomet jie prisimena "tas tragiškas" (liaudies priešams) dienas.

Mes sakėme ir sakysime kiekvienam padoriam lietuviui: neduokite jiems nei cento. Saugokite savo kišenes. Kai pinigų jiems neduosite, tai jie eis dirbti naudingą visuomenei darbą, gal pataps geresni, šiek tiek naudingesni, nors tuo labai abejojame.

—:—

ATSIMENAME 1941 metus. Tuomet, birželio 15 dieną tie patys žmonės taip pat skelbė per savo spaudą "tragiškas 1940 m. birželio dienas." Tuomet jie reikalavo, kad birželio 15 dieną visi Amerikos lietuviai badautų-pasninkautų, o tuos pinigus, kuriuos jie išleistų maistui, kad paaukotų jiems. Patys tai jie nepaslinkavo, edė ir gerė, kiek tik norėjo. Vėliau sugalvojo kitokią giesmę ir ją traukia, ją bliuina, kiek įmanydami.

Pakartojame: broliai, saugokite savo kišenes, neleiskite jas "vaduotojams" išlaisvinti!..

Vienų laidotuvių istorija

NESISTEBĖKITE, MIELAS SKAITYTOJAU, kodėl mes matome reikalo rašyti laidotuvių istoriją redakciniam. Apie šias laiduves rašė ir kiti amerikiniai laikraščiai, tarp jų — dienraštis "New York Post." Kai jūs paskaitysite, kas žemiau telpa, patys pripažinsite, jog apie tokias laiduves reikia nuolat Amerikos žmonėms priminti, raginant, kad ir jie tartų savo žodį dėl to, kas ten buvo.

Šių metų gegužės mėn. 13 d. Čikagoje mirė įžymi amerikietė—Geraldynė Lightfoot. Ji mirė nuo vėžio ligos. Ji buvo negrė ir komunistė, uoli kovotoja už darbo žmonių bendrus interesus ir už negrų išlaisvinimą. Jos vyras Claude Lightfoot visoje šalyje žinomas komunistas veikėjas, kadangi buvo bandyta jį įkalinti, ir apie jo bylą plačiai rašė spauda.

Gegužės 18 dieną mirusiosio palaikai buvo nuvežti į Mt. Hebron Missionary Baptistų bažnyčią Čikagoje, o gegužės 19 d. Geraldynė Lightfoot buvo palaidota Waldheimo kapinėse. Šermonyse ir laidotuviuose dalyvavo apie tūkstantis žmonių, velionės giminių, draugų, bičiulių, pažįstamų, kurie mirusiąją labai gerbė, nes būdama gyva ir sveika ji nesigalėjo savo jėgų darbui už liaudies gerovę ir už taiką.

Gal kai kuris skaitytojas paklaus: tai kas gi čia tokio didelio, nepaprasto? Nepaprasto šiose šermonyse buvo daug, kaip rašo tie, kuriems teko jose būti.

—:—

TIES BAZNYČIOS DURIMIS, kur išėjosi mirusiosios kūnas, buvo pastatyti FBI agentai; vieni jų fotografavo įeinančius į šermonis, kiti užsirašinėjo automobilį, kuriais vizitoriai atvyko, numerius. Tie agentai šaipėsi, juokėsi, pažeminančiai žiūrėjo į žmones, atvykusius atsiveikinti su mirusiaja!

Kaip visose kultūriškose šermonyse-laidotuviuose, taip ir čia buvo išstatytos knygtės, kuriosna lankytojai rašo savo vardus ir paavrdes. Galime įsivaizduoti, kiek daug šiose knygtėse žmonių buvo susirašę!

Ir štai, ateina Čikagos miesto policija, pagrobia iš laidotuvių direktoriaus tas knygtes, ir, aišku, su FBI agentais, nusikopijuoja (padaro fotonuotraukas) žmonių pavardes, kad galėtų laikytis savo "Raudonajame sąraše," kad galėtų paskui skųsti juos jų samdytojams, kad jie netektų darbų, vietų tik dėl to, kad atvyko į komunistės Geraldynės šermonis!..

O kai mirusios kūnas buvo vežamas į kapines, tai prie kapinių stovėjo FBI agentai ir atvirai dėjos į knygtes užrašus automobilį, įvažiuojančių į kapines!..

Panašiai, sakoma, FBI agentai darė ir per Wm. Z. Fosterio laidotuviuose, įvykusias praėjusiais metais.

Tik pagalvokite, mielas skaitytoju, kur link mūsų šalis eina!..

—:—

MUMS RODOSI, JAV Komunistų partija labai teisingai pasielgė, pasiųsdama Justicijos departamento sekretoriui Robertui Kenedžiui (JAV prezidento broliui) protestą dėl to, ką FBI agentai darė tose šermonyse. Jie baisiai, nežmoniška išniekino mirusiąją Amerikos

Kas ką rašo ir sako

RAILA TEBEPURVINA
JUOŽA TYSLIAVA

Kai anuo metu įžymusis Lietuvos poetas E. Miežėlaitis lankėsi Niujorke, jį norėjo susitikti daugelis lietuvių; visa šle jų poetą ir susitiko. Tarp tokių buvo ir J. Tysliava, tuometinis "Vienybės" redaktorius (jau miręs).

Dabar B. Raila dėl to susitikimo J. Tysliavą puola, nes, girdi, tai buvęs "slaptas" (atsait, konspiratyvus) susitikimas. Dėl mirusio žmogaus šmeižtų "Vienybė" šitaip vynioja Railą:

Gal ir buvo rašytoju, kurie su Miežėlaičiu pasimatė "slaptai", bet apie tuos Raila nekalba, nes jie gyvi... Jis tik šmeižia mirusį Juozą Tysliavą, kurio susitikimas kaip tik nebuvo "slaptas", nes kaip Liet. Rašytojų Draugijos pirmininkas, kitų buvo prašomas ir raginamas pasikalbėti su poetu, kuris taip pat Liet. Rašytojų Draugijos pirmininkas, bet iš anapus...

Kaip vėliau savo kolegoms ir kitiems (ne "slaptai", bet viešai) pasakojų, tuo pasimatymu su poetu iš dabartinės Lietuvos, Tysliava buvo labai patenkintas. Nežiūrint nuomonių skirtumų, įvedu pasikalbėjimą kaip žmogus su žmogumi, kaip lietuvis su lietuviu, kaip poetas su poetu...

Ir katras pasireiškė didesniu žmoniškumu, ar Raila, ar Miežėlaitis, spreskite patys... Per eilę metų Raila, gyven-damas Paryžiuje maitinosi Tysliavos siuntiniais, jo pastangomis atvyko ir įsikūrė Amerikoje, o dabar buvusi mirusį kolegą ir jo laikraštį šmeižia.

Tuo tarpu Miežėlaitis, kuris iš Tysliavos nieko negavo, bet grįžęs į Tėvynę vis dėlto pasirūpino išpildyti vėnį Tysliavos prašymą, būtent, atsiųsti jam jo eilėraščių knygėlę "Aukso lyta", išleistą nepriklausomoje Lietuvoje 1925 m. Autorius neturėjo to leidinio, o jis jam būtinai buvo reikalingas poezijos rinkiniui papuošti.

Tai kam dabar didesnė pagarbą priklauso: ar Railai, kuris Tysliavai gero žodžio neranda, ar poetui E. Miežėlaičiui, kuris tikrai daug džiaugsmo suteikė Tysliavai praeitų metų gimtadienio proga, tik keliomis dienomis prieš jo mirtį atsiųsdamas eilėraščių rinkinį "Aukso lyta"?

Kai dėl Tysliavos pažiūros į Lietuvos rašytojus, Raila daugiau temų galėtų pasiieškoti Vienybėje (1962 m. 1 nr.) perspausdintame pasikalbėjime su Amerikos Balso atstovu 1958 m. Ir tada Tysliavos nuomonė buvo pareikšta ne "slaptai", nes to pasikalbėjimo ištraukos buvo perduotos į Lietuvą...

Pats būdamas "Mr. Jekyll and Mr. Hyde", Raila mano, kad visi tokie.

BLOGAS ORAS LIETUVOJE

Šių metų pavasaris Lietuvoje (Lenkijoje ir kitur) buvo labai lietingas. Didelės liūtys, net ir su ledais, ne kartą pasirodė. Andai viena vilnietė studentė rašė mums, kad Vilniuje vieną dieną audra su ledais (vyšnios didumo) sužalojo medžių žiedus, gėles. Visa tai kliudė laukų darbams ir pačiai sėjai. Vilniaus "Tiesa" (birž. 8 d.) rašo:

Nepalankiomis oro sąlygomis vyksta šių metų lauko darbai. Tačiau pirmūnai randa išeitį iš susidariusios padėties, išnaudoja kiekvieną giedro oro valandą, nugalai sunkumus, baigia sėjos darbus. Dabar agitoriams nėra ir negali būti svarbesnio uždavinio, kaip kova už kuo grei-

tesnį sėjos darbų užbaigimą.

Prasideda ir kitas svarbus laikotarpis — pasėlių priežiūra. Pasiiekti, kad ne tik kiekvienas hektaras, bet ir kiekvienas pasėlių aras būtų gerai prižiūrimas, — toks iškilęs uždavinys. Šis darbas tiesiogiai liečia ir agitorius. Kovoti už gerą pasėlių priežiūrą, tai reiskia kovoti už gausų derlių. O ar visur agitoriai šiomis dienomis dirba įtemptai? Toli gražu ne! Štai Alytaus rajono "Vienybės" kolūkyje daug netvarkos sėjos darbuose, pažeidinėjama agrotechnika, o agitoriaus žodžio laukuose neišgirsti. Taiklu žodžiui paremti pirmūna, sudrausti tinginį ar apsilaidėli, papsakoti apie draugų patyrimą, būti ten, kur sprendžiamas derliaus likimas, — tokios agitoriaus pareigos.

Daug įvairių darbo formų ir metodų turi sukaupe mūsų agitoriai. Ir svarbu, kad visos šios formos būtų kuo geriau naudojamos. Pasikalbėjimai, kovos lapelių ir sienlaikraščių leidimas, kovingos vaidinės agitacijos priemonės — visa tai yra priemonės kiekvienam agitoriumi kolektyvui, ir reikia tautai panaudoti. Paskleisti pirmūnų darbo metodus, ryžtingai kovoti su apsilaidėliais — labai svarbi agitoriaus pareiga.

U THANTO BALSAS

"Vilnis" rašo: Jungtinių Tautų Organizacijos generalinis sekretorius U Thant pareiškė, jog bet kokis branduolinių bandymas yra blėdingas, o branduolinių bombų bandymas atmosferoje yra dideliai pavojingas.

Tokis bandymas yra "manifestacija labai pavojingos psichozės," sakė jis.

Iš to darosi išvada, kad J. A. V. vyriausybė "jis itaria persiėmusia ir karine psichoze." Komercinė spauda bandė tą kaltinimą paslėpti tikinant, kad Thantas labiau kaltino TSRS, negu JAV. Bet apie TSRS nė neprisminė. Jis smerkė tuos, kurie nori daugiau kraujo lieti Kongo, o juk tame daugiausia kaltas yra Ciombė, Belgijos štabaus kapitalo frankis.

Thant taigi pareiškė, kad aukštoji atmosfera nėra bet kurios vienos šalies savastis. Tai yra visų šalių savastis, dėl to joje sauvaliauti niekas neturėtų.

Iš laiškų

Birž. 8 d., 1962
Avalon, N. J.

Kodėl taip yra?

R. Mizara, krisluose, primena apie parengimus-piknikus, kurie įvyksta nuo 10 dienos iki 24 birželio. Tai labai gerai! Mums reikia visur, ant kiekvieno žingsnio, garsinti mūsų parengimų. Bet jeigu garsinti, tai reikia garsinti visų organizacijų, visose vietose mūsų parengimus. Bet kodėl vienus garsinti, o kitus praleisti? Juk Gloucestery, sekmadienį, 10 dieną birželio, įvyksta camdeniečių piknikas ir apie tą pikniką, Laisvėje, rašė 4 ypatos. To negalima nežinot.

Aš nesuprantu, kuom tokį dalyką pateisint? Tokie dalykai, kad vieni parengimus garsinti krisluose, o kitų nematyti, tai neneša mums naudos — o žalos — tai daug.

J. A. Bekampis

Gerb. J. A. Bekampis yra teisus; minint vienus būsimus piknikus, nereikėtų praleisti ir gloucesteriško. Bet, ot, pasitaikė taip, kad pražiūrėjau, ir už tai rengėjų atsiprašau.

—R. Mizara

patriotę; taip jokioje kultūriškoje šalyje nedaroma. Partija teisėtai reikalauja, kad Justicijos departamentas atsiprašytų mirusiosios šeimos už savo agentų nepadorius veiksmus.

J. Grigiskis

IVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Trinidadas ruošiasi pilnai nepriklausomybei

Anglų kontrolėje esantis Trinidadas dabar ruošiasi pilnai nepriklausomybei. Jis jau išgavo teisę vidinius šios salos reikalus tvarkyti nepriklausomai nuo Anglijos. Jis jau turi savo valdžią, kurios premjeru yra negras Eric Williams, įžymus kovotojas už savo šalies nepriklausomybę. Dar šiais metais Trinidadas pasiskelbs kaip nepriklausoma respublika.

Trinidadas yra viena angliška Vakarų Indijos saly ne kolonija. Kitos dvi kolonijos — Jamaica ir Britų Guiana. Jamaica taps nepriklausoma šių metų rugpičio 6 d. Britų Guiana taipgi netrukus turės patapti nepriklausoma respublika. Tada Karibinų salose anglų viešpatavimas pasibaigs. Lotynų Amerikos respublikos tada padidės dar trimis naujomis respublikomis. Trinidadas randasi arti Venezuelos respublikos — Pietų Amerikoje.

Trinidadą surado Kolumbas 1498 m. Tada Ispanijos kolonizatoriai jį užkariavo, vietinius gyventojus pavergė ir nesvietiškai išnaudojo. Atlanto pakraščiuose siautė piratai tankiai Trinidadą užpuolindavo ir vietinius gyventojus apiplėšdavo. Susirėnimuose daug žmonių žūdavo.

1665 m. Anglijos kolonizatoriai Trinidadą įsigalėjo. Vietiniams gyventojams ši kolonizatorijų permaina, tačiau, nieko gero nesuteikė. Tik dabar, kai jie gauna nepriklausomai savo gyventojų tvarkyti, gali kiek atsikvėpti. Premjerui Williamsui vadovaujant jau padaryta žymaus progreso politiniame, ekonominiame ir kultūriniame gyvenime.

Kuomet netolimai esanti Haiti respublika turėti tik 20 procentų raštingų žmonių, Trinidadą dabar jau yra apie 80 procentų raštingų žmonių. Metinės personalinės pajamos šiuo metu jau siekia iki \$600. Tai kiek geriau negu daugelyje Lotynų Amerikos respublikų. Liaudies Nacionalinis judėjimas rinkimuose laimėjo 53 nuosimėjus visų balsuotojų ir dabar yra valdancioji partija.

Aliejaus ir cukraus pramonė yra vyriausia. Bet ją kontroliuoja anglai bankininkai. Metinė prekyba sudaro apie 800 milijonų dolerių, daugiausia anglų kontrolėje.

300,000 žmonių sudaro darbo jėgą. Šiuo metu bedarbių skaičius siekia iki 50,000, ir nepilną laiką dirbančiųjų apie 30,000. Tokiai šaliai, kuri turėti tik 828,000 gyventojų, nedarbo klausimas yra labai opus.

Kitas opus klausimas, tai rasišnis pasidalinimas. Trinidadą negrų yra arti 360,000, o indų kilmės — 303,000. Kita gyventojų dalis susideda iš baltųjų ir indėnų. Dabar varžytinės už valdžios kontrolę irgi jaučiamos tarp negrų ir indų. Tiesa, premjeras Williams bando rasiinę lygybę palaikyti; jis savo valdžioje turi ir indų ministrų.

Matydamas, kad anglų viešpatavimas šioje saloje baigiasi, tai Jungtinių Valstijų monopolistinis kapitalas jau bando savo koją ten įkelti ir anglų interesus saupaveržti. Nežinia, kaip Tri-

nidadas gyventojai, atsikratę anglų viešpatavimo, pasiieks amerikinius neo-kolonizatorius.

Narsiai kovojanti "jaunoji nusikaltėlė"

Jaunuolė Brenda Travis, turėdama vos 16 metų amžiaus, jau visoje šalyje pagarsėjo. Pietinėse valstijose jina skaitoma "jaunąja nusikaltėle", kuri jau keletą kartų buvo areštuota ir paskiausiu laiku kalėjime išlaikyta net 6 mėnesius tik už tai, kad jina vadovavo "sėdėjimo" demonstracijai McComb, Miss.

Brenda Travis — karžgiškai kovojanti negrė jaunuolė. Jina pasiryžusi kovotoja prieš bet kokią rasiinę segregaciją, diskriminaciją. Todėl baltieji šovinitai jos neapkenčia, ją persekioja, kalėjimuose laiko, bet kovingos dvasios jie negali nustelbti.

10,000 gyventojų mieste-lyje McComb visokios rūšies rasistai neprileidžia negrų net prie balsavimo urnų (tik keli negrai yra užsiregistravę balsuotojai). Visur negrai atskirti nuo kitų gyventojų. Teroras nuolat viešpatauja.

Jaunuolė Brenda Travis, tokio rasistų teroro nebegalėdama panešti, įstojo laisvinti kovotojų būrin ir greit išliko į pirmasias gretas. Ji patapo to miestelio kovotojų vadovė ir kitų miestų laisvės kovotojams inspiaciją.

Net uždaryta kalėjiman, Miss Travis sėkmingai išaiškino kitoms kalinėms, kurių dauguma sudaro prostitutės, kad prostitutėjų amatas yra negarbingas ir kad reikia kovoti už šviesesnę ateitį, kurioje visokia rasiinė diskriminacija pasilik tik muziejuose, kurioje visi žmonės gyvens kaip tikri broliai ir sesės.

--:--:--

Iš kur nikotinas paeina?

Jean Nicot, Francūzijos ambasadorius Portugalijoje, užsiaugino augalą, kuris pasirodė turis daug svaiginamųjų elementų. Tas augalas buvo pasiųstas Francūzijos karalienei Katerinai de Medici. Karalienė tą augalą pavadino nikotinu, augintojo Nicoto (Nikoto) pagarbai.

Jean Nicotas gimė 1530 metais, mirė 1600 m. Jis tik tuo tepagarsėjo, kad užaugino nuodingai svaiginamą augalą—nikotiną.

--:--:--

Kiek religinių sektų?

Jungtinėse Valstijose šiuo metu yra apie 260 įvairių religinių sektų.

Vienos jų turi milijonus sekėjų, bet daug yra ir visai nežymių sektų.

Šviesos įtaka pienui

Laikant pieną šviesoje permatomuose stikliniuose induose, šviesos spinduliai prasiskverbia ir keičia cheminę pieno sudėtį. Ypač smarkiai jie skverbiasi į nuriebintą pieną, o į normalų kiek mažiau, nes riebalai šviesos spindulius gana gerai absorbuoja.

Popierinė tara dalinai apsaugoja produktą nuo žalingo šviesos poveikio, tačiau dar geriau apsaugoja storas rudas stiklas.

Rankraščiai oloje

XIII amžiuje gyveno žrōmas armėnų istorikas Kirakas Gandzakecis. Viename iš jo veikalų iš Armėnijos istorijos buvo rastas pranešimas, kuriuo susidomėjo tyrėjai. Pasak istoriko, XII amžiuje mokslininkas Ovanesas Sarkavagas vienoje oloje arti Achpato vienuolyno tyrė ten saugomus rankraščius.

Kaipgi atsistūrė rankraščiai beveik neprieinama olose, kurios lyg kurmių urvai juoduoja staciose Debedo upės tarpeklio trijų šimtų metų aukščio sienose? Tai įvyko tolimais laikais 1100 metų pradžioje.

Armėniją tuomet — jau kelintą kartą — užpuolė ir nuniokojo svetimsaliai. Į tąsyk Achpato ir Sanaino vienuolynų bibliotekų saugotojams kilo laiminga mintis išsaugoti bibliotekų lobius olose. Tačiau pasiekti jas buvo nelengva. Kaldami ažuolinius kuolus į uolų plyšius, žmonės, pakibę svaiginančiame aukštyje, pasiekė gamtos sukurtas saugyklas ir ten paslėpė rankraščius. Tuo būdu reiki rankraščiai išliko iki mūsų dienų. 1961 metų pabaigoje olų rajone toliau vyko tyrimo darbai. Reikia pasakyti, kad mokslininkams vargu būtų pavykę ką nors pasiekti, jeigu jiems nebūtų padėję alpinistai. Į kai kurias olas pavyko užkopti tik po labai pavojingų gyvybei daugkartinių mėginimų.

Kas gi rasta? Čia buvo molinių asočių ir sidabrinių XII amžiaus monetų, žemaišino kitoms kalinėms, kurių dauguma sudaro prostitutės, kad prostitutėjų amatas yra negarbingas ir kad reikia kovoti už šviesesnę ateitį, kurioje visokia rasiinė diskriminacija pasilik tik muziejuose, kurioje visi žmonės gyvens kaip tikri broliai ir sesės.

--:--:--

Kirako Gandzakecio metraštyje yra dar vienas įdomus pranešimas. Kaip rašo istorikas, jo mokytojas, slapstydamasis nuo sultono kariuomenės, kiek laiko išbuvo oloje, esančioje Tofufo upės krante, kur taip pat buvo saugoma daug rankraščių.

Tikėkimės, kad senovės metraštininkas ir ši kartą rodo teisingą kelią į vieną iš nežinomų vertingų rankraščių saugyklų.

J. Pikarevičius

Lumumbos gatvėje

Vladivostoko Šiaurės rytų pakraštyje, kur anksčiau buvo plynas laukas, pastatytas didelis Didžiojo Vladivostoko gyvenamasis mikrorajonas—graži daugiaaukščių gyvenamųjų namų gatvė. Vladivostoko miesto Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomojo komiteto nutarimu gatvė pavadinta kovotojo už Afrikos tautų nepriklausomybę Patrio Lumumbos vardu.

Patrio Lumumbos gatvė pagal Didžiojo Vladivostoko statybos projektą netrukus taps viena iš gražiausių miesto vietų.

APIE SENUOSIUS REVOLIUCIONIERIUS

(Specialiai "Laisvė")

Jau nedaug rastume žmonių, kurie atsimeina 1905 metų revoliucijos audringus įvykius, dar mažiau yra likę tų, kurie aktyviai dalyvavo tuose įvykiuose, tu, kurie ragino žmones sukilti prieš caro valdžią, vadovavo sukilėliams, platino revoliucinius lapelius, draskė caro paveikslus, šaukė "šalin caro valdžią" ir t.t., o vėliau, įsigalėjus reakcijai, buvo suimami, žiauriai mušami, kalėjimuose kankinami ir iš savo krašto ištremiami.

Šitie senieji revoliucionieriai, savo jaunystės metais atlikę didelius visuomeninio pobūdžio darbus, aukoję save kitų žmonių gerovei, dar buvo papildomai persekiojami, kaip bolševikai, buržuazinei santvarkai Lietuvoje įsigalėjus.

Dabar, prie Tarybinės valdžios, jie ramiai leidžia savo senatvę, arūpinti valstybinėm senatvės arba pensijomis. Kai kurie iš jų yra parašę savo prisiminimus, pav., A. Baltrušaitis, organizavęs slapta revoliucinio jaunimo kuopelės Griškabūdžio, Piliškių, Kudirkos Naumiesčio ir Šakių apylinkėse. Tačiau dauguma jų nueina į kapus ir tenai nusineša viską nepalikdami po savęs jokio pėdsako.

JUOZAS RIMŠA

Čia noriu paminėti vieną seną revoliucionierių, kuris savo laiku buvo šviesia žvaigždė suviltęs Zanavykuose, Suvalkijoje.

Vilkaviškio rajono Paežerių apylinkėje dar tebegyvena 1905 metų revoliucijos dalyvis Juozas Rimša, žinomojo skulptoriaus - mecininko Petro Rimšos brolis.

Neseniai į mano rankas netyčia pateko Juozo Rimšos laiškas, rašytas 1962 m. balandžio 7 dieną mano mirusiam broliui K. Stikliui. Iš to laiško matyti, kad Juozas Rimša gana anksti susipažino su caro žandarais, su kalėjimais bei ištremimais. Jis čia rašo:

"Štai, kiek man teko užgroty pabuvoti: 1899 m. — 9 mėnesius, 1906 m. — 6 mėn., 1909 m. — 9 mėn., 1915-1916 m. Grigsgefangenėj 22 mėnesių. Be to, 1919 m. vokiečiai atsisveikindami sausio 12 dieną mane suareštavo kaip bolševiką, 2 mėn. pralaukė. Tuomet mano žmona surašė gerą vaistą — vertėjui nunešė piklevonės: du mėnesių pralaukė ir — laisvėn."

ODESOJE

Toliau Juozas Rimša prisimena ištremimą "į Užnemunę" 1905 metais, taip pat ištremtas gyvenęs kurį laiką Odesoje.

Kiek smulkiau tame laiške yra aprašyta viena kelionė bevežant slaptą spaustuvę iš Suvalkijos į Šiaulius:

"Vežėm 3-jose statinėse sviesto Mickevičiaus-Kapsuko spaustuvę, į rogožką įvyniotą, arkliais iki Timinčės pas Merkevičių. Mūsų arkliais vežė mano pusbrolis iki Juškinės kaimo, miško eigulys Jasiulis iki Nemuno ties Seredžium. Jis pasiėmė arklus, o aš persikėliau čia (vartimi) pas draugą iš Odesos laikų — Šimkevičių, kad surastų patikimą vežiką, paimti nuo Nemuno kranto krovinį, kurį yra reikalias pristatyti

ti į Šiaulius. Greit susirado vežikas ir aš, su čiaika persikėlęs, savo giminaičiui padėkojau. Jankelis krovinį sudėjo į čiaiką ir laimingai persikėlėm į Seredžius. Su vežiku susitariau, kad anksčiau rytą pavėžintų iki Ariogalai pas lietuvių traktierininką, pas kurį keleiviai, su arkliais užvažiavę, galėdavo pernaktuoti. Traktorininko klausiu, kaip pasiekti Šiaulius?

— Štai, šis vežikas važiuoja su tušiom bačkom nuo alauso pas Zubovą prie Šiaulių. Jis nuvežė tamstą su šiuo kroviniu, kaip sakai, į Progreso įstaigą.

Prie manęs prisėdo žydų tautybės bundistas. Vežikas sustojo mums nežinomaj vietoj, kažkokiam bažnytkaimi, dviem valandom pasiėmė arklus. Mudu su bundistu irgi alkani, užėjome, rodos, pas vargonininką. Šiaip taip išsprasėm duonos ir šilto vandenėlio.

Per naktį važiavę pasiekėm Šiaulius. Jau krautuvės buvo atidarytos. Pro Progreso įstaigą vežikas pravažiavo. Su ilgu vežimu besisukant, viena mano statinė nuo vežimo nusirito, laimei, nesutrūko. Gatvės policininkas padėjo ją užkelti atgal ant vežimo. Progreso įstaigos vedėjas Kaičiūnas ir Jasiukaitis priėmė."

TRIUŠMAS BAŽNYCIOJE

Gera prisimenu tą įspūdį, kurį padarė suvalkiečiams, sukeltas Marijampolės bažnyčioje. Tenai, kunigui iš sakyklos beskaitant praloto Antanavičiaus aplinkraštį, raginantį tikinčiuosius išdavinti žandarams kiekvieną, kuris einas prie caro valdžią, kai kas garsiai sušuko: "Šalin, žandare, kunigo rūbuose! Nešdinkis lauk iš bažnyčios!" Pasiųpė į viršų atsišaukimai, kilo didelis šamysis, kunigas pasislėpė, o žmonės ėmė bėgti iš bažnyčios, net durys užsikimšo. Davatkos vėliau kalbėjo, kad "ciclistai" bažnyčioje ėmė šaudyti, norėję kunigėlį nušauti ir t.t. Apie tai Juozo Rimšos laiške rašoma:

"Turiu laikraščius, kaip Senapilyje kunigą Senkovskį nuvijau nuo sakyklos, beskaitant juodašimtišką iš Seinų raštą. Sesuo Uršulė paleido jam į sakyklą 4-rias puokštes atsišaukimų ir senis suklupo" sakykloje.

Sesuo Uršulė Mačienė dar gyva, gyvena pas mus: akla sugrįžo su savo žmogumi iš Krasnojarsko. ... Ji daug padėjo V. Kapsukui: dukart į Vilnių daktarui Domaševičiui nuvežė "Iskrą", brauningu, sovinių ir atsišaukimų. Kačergienė apkraudavo ją, o Petras prie traukinio palaikdavo. Kačergienė sausio mėn. palaikdavo Antupių kapuose šalia Kačergiaus.

Tuomi ir baigiu rašyti šį laiškelį. Linkiu sveikatos ir laimės.

Apie mus daug miršta senų asmenų. Mudu laikykimės!"

Deja, kai šie žodžiai buvo rašomi, Kostas Stiklis jau nebegyveno, jis buvo miręs prieš dvi savaites.

Tų senųjų revoliucionierių idealai, už kuriuos jie kovojo, dabar yra įsikūniję socialistinėse šalyse, prieš kurias dreba kapitalistinis pasaulis. Dėl to vardai tų, kurie pirmieji pramynė takus, negali būti užmiršti.

Pranas Stiklis
Kaunas, 1962-V-20.

Klaidos atitaisymas

Gerb. Redakcija:
1962 m. birž. 8 d.

Jūsų laikraščio birž. 8 d. laidoje mano straipsnyje "Klaidinga informacija" — padaryta stambi korektūros klaida: 40-toje nuo viršaus eilutėje išleista keletas teksto žodžių, kas iškreipia visą straipsnio mintį. Po žodžių "bendro mokslo kolegijoje" turėtų būti "(predental course) ir keturis metus specialioje odontologijos kolegijoje (universitete)," etc.

Tą nelemtą klaidą būtinai reikia atitaisyti.

Su pagarba,
Dr. A. Petrika

(Gerb. autoriaus atsiprašome.—Redakcija)

Kareiviai

Skyrėsi jų dainos,
Skyrėsi jų svajos.
O prie kaimo mano
Į patį kaimo kalną
Susijungė kraujo degantys lašai.
— Iš Pskovo!
— Minsko!
— Kazachstano! —
Ant Reichstago sienų
švietė parašai.

Kam medaliai teko,
Kam kapelis naujas,
Dar kai kam —
Ramentai iš beržų tvirtų.
Užsitraukė žaizdos,
O sujungtas kraujas
Dainomis srovėna
Gyslose tautų.

Jeigu veteranas
Riktels šūkį seną,
Miestai ir kaimeliai atsilieps maži.

— Mes iš Permės!
— Pskovo!
— Minsko!
— Kazachstano! —
Ant visų statybų reikia išraižyti.

Tai tokia draugystė,
Tokios mūsų dienos.
Tai tokia iš mūsų
Parnešta daina.
Kitos kalbos, svajos, —
Kraujo pulsas — vienas,
Kaip Reichstago siena
Buvo mums
Viena.

Br. Mackevičius

Kadaise tulpėmis garsėjai

Kadaise tulpėmis garsėjai,
Baltųjų drobių audimu.
Ir tiek turėjai, kiek pasėjai
Siauram rėžely prie namų.

Ir buvo tas tada galiūnas,
Kieno dvarai, kieno valia,
Kai tavo dukteris ir sūnus
Lydėjo samdinio dalia.

Ir ne aguonomis pražydo
Žemelė ryto spinduliuos —
Tai tavo sūnus tasyk krito
Žaliam Kaune, žaliuos Šiauliuos...

O Lietuva! Buvai vyžota
Ir ponų niekinta buvai!
Raudėjo saulė užu groty,
Kol vėl atsikvėpė laisvai.

Kol darbininkai ir artojai,
Vienoj gretoj išvien eina,
Tau laisvę, žemę iškovoję
Su revoliucine daina.

Ir visas kraštas sužaliavo,
Žiūrėk, kiek tavo fabriku! —
Tave jaunai apvainikavom
Darbų ir žygių vainiku.

Tau iš vandens šviesos iškėlėm,
Sustabdę Nemuno jėgas. —
Iš amžių miego jį prikėlėm,
Sujungę širdis ir rankas.

Kadaise tulpėmis garsėjai...
Bet skrido rytdienon svaja...
Tu atjaunėjai, išgražėjai
Laisvųjų sesių būryje.

Janina Degutytė

Antano Venclovos Laiškas

Vienas laisviečių gavo iš žymaus Lietuvos rašytojo Antano Venclovos laišką, kurio tulas vietas paduosime "Laisvės" skaitytojams.

A. Venclova rašo, jog tik ką grįžęs iš T. Armenijos, kurioje lankėsi su istoriku Juozu Jurginiu kaip Lietuvos atstovai išklmėse, su ruoštose įžymiam armenų rašytojui, gyvenusiam prieš 1600 metų. Armenai juos gražiai priėmė, parodė savo krašto egzotiką, astronomijos observatoriją, meno galeriją ir kitas įdomybes. Matė Turkijos pusėje ir snieguotą Ararato kalno viršūnę.

Apie savo krašto reikalus laiško autorius rašo:

"Mūsų rašytojų S-ga jungia daugiau kaip 100 visokių amžiaus ir visokių charakterių žmonių. Visi jie sutinka su marksistine ideologija, bet laikosi įvairių pažiūrų į kūrinių formas — vieni ieško naujesnių formų, kiti daugiau linkę į tradiciones. Šiais klausimais pas mus vyksta daug ginčų, kurie mums atrodo natūralūs ir naudingi. Kai kuriuos tų ginčų Jūs matote ir mūsų spaudoje.

"Liet. lit. istorijos" III t. II d. šiuo metu redaguojama ir geriausiu atveju išeis metų gale — tai didelis, sudėtingas darbas, reikalaujantis atsidedimo ir laiko. Šiais metais, atrodo, bus baigtas redaguoti ir IV tomas. V. Mykoliaičio sveikata, deja, labai bloga, dėl to ir "Sukilėlių" II tomas rašomas lėčiau, negu to skaitytojams norėtusi. Be to, jis ruošia paskutinius daugiatomius savo Raštų rinkinio tomus. Į spaudą atiduotas didelis tomas, apimamas jo raštus apie literatūrą (gana įdomus). Mano šiuo metu yra spaudoje ir išeis apie rugpjūčio mėnesį apie 360 psl. knyga "Epochos vėjas". "Gimimo dienų" tęsinį po truputį rašau, bet darbas eina sunkokai. Kada ji baigsiu, dar negaliu pasakyti.

Nežiūrint reakcionierių beviltiškų šauksmų ir plūdimų, mūsų Tarybų Lietuva sparčiu žingsniu eina pirmyn. Aš manau, kad

Jūs apie tai galite nemažai spręsti ir iš mūsų spaudos, kurioje yra ir daug visokių dar gyvenime pasitaikančių negerovių atviros kritikos. Tą kritiką mūsų priešai užjūrą stengiasi išpūsti ir apibendrinti, bet sulaikyti mūsų žengimo pirmyn negali. Jei ekskursantai pernai ne visur buvo leidžiami, tai čia šaltojo karo reikišny — juk su mūsų ekskursantais tą patį daro JAV vyriausybė. Štai kodėl visų dorų pasaulio žmonių pagrindinis uždavinys šandien kovoti prieš šaltąjį ir visokį kitokį karą — kai jo nebus, visi visur laisvai važinėsim ir bendrausime.

Dėl "Trečiojo fronto" žurnalo vertinimo savo metu buvo, be abejo, padaryta nemaža klaidų. Objektivesni vaizdą davė š. m. "Perгалės" n. 1 V. Galinis. Plakatsnis jo vertinimas bus duotas ir "Liet. lit. istorijos" III t. II dalyje. (Aš prie "Liet. lit. istorijos" rašymo negalėjau prisidėti dėl to, kad esu pakankamai užimtas kitais darbais, bet rankraštį esu skaitęs kai kuriuos jos skyrius ir daręs savo pastabų)...
Be abejo, ir Jūs drauge apgalvotė P. Rotomskio mirimą. Mirė jis dėl pakartotinio insulto, nors nei gerė, nei rūkė, visą laisvalaikį skirdamas gėlėms auginti. Priežastis tur būt buvo jo sunki jaunystė, 10 metų Smetonos kalėjimuose ir kt. Palaikydami jį labai gražioje vietoje Antakalnio kaupoje."

Apie bičių šeimą

Bičių šeima, kuri randasi viename avilyje, tai yra labai gerai organizuota vabzdžių grupė. Stiprią bičių šeimą sudaro apie 250,000 bičių. Iš jų apie 60,000 darbininkės, kurios parneša medų, vašką, klijus. Kitos atlieka darbą avilyje: nuima parnešėjoms nuo kojų vašką, iš jo daro korius, su tvarko medų koriuose, prižiūri namo tvarką.

Bičių šeimos galva — bitinėlis, paprastai vadinas motina. Jis kasdien padeda apie 1,500 "kiaušinėlių" — perų į medaus akutes, iš kurių išsivėšia naujos bitės. Bitinėlis gyvena nuo metų iki dviejų. Kol stiprus, tai nauji bitinėliai su naujų bičių šeima turi pasitraukti iš avilio — išsispiesti. Kada senas bitinėlis miršta, tai bitės kitą išsiperti. Jeigu tas nepavyksta, tai jų šeima išnyksta.

DISKINIS PLUGAS

Lenkijos laikraštis "Zeliony standar" praneša, kad Slupsko žemės ūkio mašinų fabrikas pradėjo serijinę naujo diskinio plūgo gamybą. Jis skirtas giliam arimui. Plūgas ne tik apverčia velėną, bet ją ir išpuvena. Įdomu tai, kad jis, sutikęs kelyje akmenį, automatiškai sumažina arimo gyli, paskui vėl įeina į normalias vėžes. Ariant jo diskai automatiškai galandasi.

Penki plūgo diskai iš karto užgriebia 1.5 metro plotį, per valandą juo suariama iki 0.9 hektaro.

Washingtonas. — Sakoma, kas respublikonai ir kai kurie demokratai kongresmenai priešingai pakėlimui JAV skolų lūbų virš 300 milijonų dolerių.

Porcelianas

Porcelianas buvo žinomas Kinijoje jau 1400 metų (mūsų eros pradžioje). Kinų porcelianas turėjo gerą vardą Europoje ir konkuruavo auksa. Pasakojama, kad saksu kurfiurstas Augustas II už 48 porceliano gabalus Prūsijos karaliui atidavė visą dragūnų pulką.

Anuo metu Berlyne gyveno J. Biotgeris, vienas tokių alchemikų, kurie teigė galį pagaminti auksą. Prūsijos karalius įsakė įkalinti Biotgerį, siekdamas sužinoti iš jo aukso gamybos paslaptį. Biotgeris pabėgo į Saksoniją, bet ir ten jį pasodino į kalėjimą. Jis gyveno Zonšteino tvirtovėje. Iš jo buvo reikalaujama, kad pasakytų, kaip iš netaurių medžiagų galima gaminti dirbtinį auksą. Jis darė bandymus su visomis medžiagomis, kurios tik patekdavo į jo rankas. Kitų medžiagų tarpe į jo rankas pateko kaolinas. Rado pastarąjį netoli Čekijos sienų metalistas J. Snoras. Tai buvo gabus žmogus. Jis iš karto suprato, ką galima išgauti iš šių baltų molio pavidalo miltelių. Ėmė paravinėti jį kaip kvietinių miltų pakaitalą, kuriais anuo metu pudruodavo perukus. Biotgeris darė bandymus su kaolino milteliais ir 1709 m. gavo porcelianą.

Tačiau porceliano atsiradimo Europoje istorija turi ir kitų, patikimesnių versijų. Pasakojama, jog anuo metu Saksonijoje gyveno gamtos tyrinėtojas grafas E. fon Čirnhauzenas, kuris taip pat siekė atrasti porceliano gamybos paslaptį. 1701 m. jis buvo Paryžiuje, ir sakoma, kad jis ten

žeminėjęs, jog jau yra įžengęs į porceliano atradimo kelią. Ir kada Biotgeris jau buvo manęs, jog jis at rado aukso gamybos būdą, Čirnhauzenui buvo pavesta stebėti Biotgerio bandymus. Kai ką žinojo Čirnhauzenas, kai ką Biotgeris. Čirnhauzenas mirė 1808 m., ir dabar nežinia, ar porcelianą pasigaminio Čirnhauzenas, ar alchemikas — šarlatanai Biotgeris, kuris buvo išleis-

tas iš kalėjimo ir paskirtas porceliano gamyklos direktoriumi.

Europa turi savąjį porcelianą jau 250 metų. Per tą laiką porcelianas nuėjo ilgą techninio vystymosi kelią. Jis yra paplitęs ne tik buitėje, bet ir pramonėje. Jį pradėjo vartoti ir elektrotechnika, nors pastaruoju metu atrasta ir kitokių izoliacinių medžiagų.

Ledas ir tropikai

Pasibaigė Leningrado paleobotanikų 3 metų Arktikos tyrimai. Prano Juozapo žemėje ir Novosibirsko salose jiems pavyko iš senų uolienų piūvių išimti nepaprastai retus suakmenėjimus — prieš šimtą milijonų metų augusių tankių bruzgynų liekanas. Mokslininkai surinko dviejų tūkstančių pavyzdžių unikalią kolekciją.

Ypač vertingi radiniai tarybinių mokslininkų atrasti Kotelno ir Stolbovo salose. Ten surasta gerai išsilaikę atspaudai lapų tokių augalų, kurie dabar aptinkami tik Japonijoje ir Pietų Kinijoje. Iš šių radinių galima spręsti apie augalijos pasaulio evoliuciją šiaurės pusrutulyje.

Dabar pradėtas ruošti pirmasis mokslinis darbas apie Arktinės zonos paleobotaniką.

"Aukso slėnis" Volgos žemalenyje

Naujų žemių įsisavinimas prasidėjo Stalingrado srityje Volgos — Achtabino žemslėnio rajone. Ši žemslėnį vietinai gyventojai vadina "Aukso slėniu." Derlingumu jis prilygsta žemėms, esančioms Nilo deltoje. Dabar čia atliekami didžiuliai melioravimo darbai. Praėjusiais metais viename žemslėnio įsisavintų sklypų gauta po 800 centnerių pomidorų iš hektaro. Šiemet naujose žemėse įveisiami sodai, vynuogynai. Didelį plotą užims kukurūzai, ryžiai, daržovės. Volgos žemslėnyje įsteigti šeši nauji tarybiniai ūkiai.

IŠ LAIŠKŲ

Praėjusiais metais Niujorko pažangieji lietuviai buvo suruošę kultūrinę popietę-mitingą dailininkui M. K. Čiurlioniui pagerbti jo 50 metų mirties proga. Mitinge buvo išstatytas dailininko Roberto Feiferio nupieštas portretas. Paskui tas portretas pasiekė M. K. Čiurlionio vardo Dailės Muziejų Kaune. Ir štai neseniai dailininkas R. Feiferis gavo iš muziejaus direktoriaus įdomią padėką. Čia ją ir spausdiname. — Red.

1962 m. balandžio mėn. 18 d.

Dailininkui ROBERTUI FEIFERIUI

Didžiai Gerbiamas Tamsta,

Kauno Valstybinis M. K. Čiurlionio vardo Dailės Muziejus nuoširdžiai dėkoja už atsiųstą Jūsų M. K. Čiurlionio portretą, kurį Jūs specialiai nupiešėte M. K. Čiurlionio 50-tųjų mirties metinių minėjimui New Yorke.

Labai džiaugiamės, kad mūsų tautiečiai lietuviai ir išeivijoje nepamiršta didžiojo dailininko ir kompozitoriaus M. K. Čiurlionio.

Prašome priimti M. K. Čiurlionio vardo Dailės Muziejaus darbuotojų nuoširdžiausius linkėjimus mūsų lietuviškosios kultūros kėlimo srityje ir sekmes Jūsų kūryboje.

Siunčiame Jums M. K. Čiurlionio darbų reprodukcijų albumą, džiaugsimės, jei Jūs pats atvyksite aplankyti Tarybų Lietuvą ir pamatysite M. K. Čiurlionio kūrinius, kurių saugojimui ir populiarinimui Tarybinė Vyriausybė skiria didelį dėmesį.

Dar kartą tariame ačiū Jums ir minėjimo rengimo iniciatoriams.

Su didžia pagarba,

P. STAUSKAS

Muziejaus Direktorius

3 p.-Laisvė (Liberty)—Penkt., birželio (June) 15, 1962

Philadelphia, Pa.

Birželio 8 d. įvykęs LLD 10-tos kuopos susirinkimas buvo vidutinis. Atsilankę gavo šių metų knygą "Lietuvos Meno istorijos bruožai." Knyga su tvirtais apdarais, 492 puslapių, su daugeliu paveikslų. Tai jau antra šiais metais vertinga knyga. Norintieji šias knygas gauti, stokitę į LLD 10-tą kuopą.

Laiskas LLD 133 kuopos iš Camdeno, kviečiantis į jų pikniką birželio 10 d., priimtas, patariant tiems, kuriems sąlygos leidžia, dalyvauti.

Gaila, kad LLD 10 kuopos nariai vasaros laikotarpiu praleidžia kuopos susirinkimus.

Laiko mažai beliko iki birželio 24 dienos. Tie, kurie norite vykti kartu dideliu busu į Baltimorės pikniką, užsisakykite vietas pas Smitienę, Zalnieraitienę, Tureikienę, Merkį arba Kazlauską. Bendras vykimas į pikniką "Laisvės" naudai būna linksmas susitikimas su iš toli ir arti atvykusiais. "Laisvė" ir rengėjai kviečia visus ir visas.

Busas išeis 9-tą val. ryte nuo 1144 N. 4 St., sustos prieš 10-tą valandą 143 Pierce St. Prašomi nesivėluoti, būti laiku.

New Jersey aukščiausias teismas apkaltino Jehovah tikybos J. Perricono šeimos nusistatymą drausti sergančiam jų sūniui daktarų nuosprendžiu duoti kraują. Ligonbutis kreipėsi prie teisėjo, gavo leidimą duoti kraują, bet įleidus kraują pavėluotai, vaikas mirė. Tėvai religijos sumetimais prasikalto įstatymams ir laukia bausmės.

Delaware upėje nuo Philadelphia iki Bristolio vėl žuvo daug žuvų. J. Peyser, chemistas, ir sveikatos departamentas sako: Delaware upė nėra saugi žuvis, nėra saugi maudytis, bet perleidus vandenį per chemikalus, nėra kenksmingas gerti. Geriamą vandenį vartoja iš Delaware upės Bristolio apylinkės gyvenytojai.

Grupė kolegijos studentų iš Hanover, N. H., pėsti per Bucks County vyko į Washingtoną prisidėti prie bendros studentų demonstracijos prieš atominį ginklų gaminimą ir jų sprogdinimą. Jauni vaikinai ir merginos su iškabomis, šūkiais už taikos palaikymą kovoja už žmonijos gyvybę ir visų šalių draugišką sągyvenimą.

Penkiolikos pėdų laivelio nuo Princeton, N. J., Harry Purvis su E. Russell Stabler Raritan, Delaware, Chesapeake Bay ir Potomac upėmis 300 mylių vyko į Washingtoną išeiti protestą prieš atominį ginklų gaminimą ir jų sprogdinimą. Laivelis, pavadintas Einsteino vardu, nusako Einsteino pasisakymą prieš atominį ginklų žudymui. Abu vyrai iš Long Island, N. Y.

Policmanai Philadelphiaje gavo laisvu laiku dirbti be uniformų ir "bedžių" tris dienas savaitėje. Viršininkai sako, gal bus galima pašalinti blogybes ir padidinti jų uždarbį. Bet draudžiama dirbti ten, kur eina nesutikimai tarp darb-

davių ir unijų ar streiko paliestose vietose.

Valstijoje įvesta intoksikacija, kad pašalinus girtų važinėjimą, nusikaltimų nesumažina. Per pirmus šių metų keturis mėnesius 91% nusikaltimai padidėjo, arba 100% daugiau negu per tą patį laikotarpį 1961 m.

Philadelphiaje per pastutinius kelerius metus agitacija už Salko skiepus apsaugai nuo Polio ligos nemokamai nedavė gerų pasekmių. Šių metų gegužės mėnesį vedama agitacija mažai pagelbėjo, atsiliepė tik 34,859. Prieš metus buvo 61,381.

Clevelande, Philadelphiajos dydžio mieste, Salko vaistais iškiepyta 900,000 žmonių. Valdininkai ir gydytojai sako, Philadelphiajos gyventojų toks nepasymas sveikatos apsaugos nėra girtinas.

Mommouth pavietė New Jersey valstijoje atidarytas velionio Roosevelto paminklas. Iškilmėse dalyvavo velionio našlė Rooseveltienė, valstijos gubernatorių ir kiti valdininkai Highstowne. Highstown, mirus Rooseveltui 1945 m., pakeitė vardą į Roosevelt. Jis buvo įkurtas siuvėjų grupės 1935 metais ir buvo žinomas kaip Homesteads. Kaimelis turi aštuonis šimtų gyventojų.

Aido choro iškilmės praejo. Draugai Balešiai iš Valley Stream, N. Y., negalėjo dalyvauti koncerte, tai prisitūnė penkine, prašydami perduoti Aidui. Penkinė perduota. Vardu Aido reiškiu jums padėką. Piliėtis...

Brockton, Mass.

Kviečiame į susirinkimą

Birželio 4 d. įvyko LLD 6 kuopos susirinkimas. Narių mažai atsilankė. Aptarus "Laisvės" pikniką, kuris įvyks liepos 1 d., Ramova Parke, Montelloje, tai geresniam prisirengimui ir darbų pasidalinimui nutarta šaukti ekstra susirinkimą.

Jis šaukiamas trečiadienį, birželio 20 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių Tautiško Namo kambariuose. Prašome visus narius, "Laisvės" rėmėjus, simpatizatorius ir kitų kolonijų veikėjus atsilankyti.

Dalyvaukite šiame susirinkime. Visi bendrai pasirodovosime, kas kokius darbus atliksime, kaip geriau sutvarkyti pikniko reikalus.

Ižangos tikėtai jau gauti, dabar tik reikia juos platinti. Pasitikiu susitikti daug Bostono apylinkės veikėjų apskričių piknike, birželio 17 d., Maple Parke, Lawrence-Methuen, kur galėsime daugiau pasitarti pikniko reikalais.

Geras parengimas

Birželio 3 d. Moterų Apšvietos klubas buvo surengęs nedidelį pikniką. Įvyko pas K. Ustupą sode, 27 Cleveland St. Nors piknikas buvo neskaitylingas, bet dalyviai gavo skanaus namie gaminto valgio ir buvo tinkamo gerimo. Rengėjams liks pelno. Parengimams vieta yra tinkama.

Važiuosime busu

Į Massachusetts valstijos trijų apskričių pikniką, ku-

ris įvyks Maple Parke, Methuenose, birželio 17 d., važiuosime autobusu. Jis išeis 12 val. dieną nuo Lietuvių Tautiško Namo. Kelionė į abi puses tik \$2. Norintieji važiuoti nesivėluokite.

Tame piknike koncertinę programą atliks Montello Vyrų Dailės Grupė. Dainuos ir trio: R. Stripinis, W. Juodeikis ir Alb. Potus.

Serga

"Laisvėje" buvo rašyta, kad serga Frank Čereška ir gydosie namie. Pasireiškė daugiau komplikacijų, tai ligonis pasidavė į Phaneue ligoninę.

George Shimaitis.

Pittsburgh, Pa.

Mirė jauna moteris

Mirė Frances Krall, dukter Agnės Kudienės ir Petro Martinkaus. (Agnė Kudienė persikyrusi su Petru Martinkum.) Mirė birž. 1, po sunkios ligos, sulaukus 44 metų amžiaus, palikdama liūdesy vyrą Eugene, ištekęsiją dukrą Edith A. Zugay, F. Eugene, Elaine, Marie ir Ralph E. Krall, taipgi žentą ir anūką. Buvo pašarvota gražiai O. C. Pikerton šerminėje tarp labai daug įvairių gėlių, kurias suteikė giminės ir draugai. Palaidota birželio 4 d. Palydėjo į kapus ir suteikė patartinį patarnavimą palydovai su 20 mašinų.

Draugė A. Kudienė labai džiaugėsi ir didžiavosi augindama vienturtę dukrelę. Džiaugėsi išleidusi už vyro. Džiaugėsi ir savo anūkeliais, kuriuos visada glaudė prie savo krūtinių. Po ke- liolikos metų džiaugsmo ir laimingo gyvenimo, nelabai vežio liga velionės sveikatą sunaikino ir galutinai gyvybę atėmė.

Giliausia užuojauta jums, Agnės Kudienė, ir jūsų vyriui Juozui, netekus malonios dukrelės.

Taipgi užuojauta mirusios tėvui Petru Martinkui ir jo žmonai. Lai būva mirusiai lengva šalta žemelė.

J. Miliauskas

Cleveland, Ohio

Prasidėjo vaisingi piknikai

Visos Clevelando draugijos nusitarė šią vasarą piknikus laikyti mūsų LDS Klubu pastogėje, kur yra visi patogumai priręgti puikius šiltus pietus, kur nereikia niekam važiuoti desėtkus mylių, nežūrėti, kurioj miesto dalyje begyventum, kur nei lietus, nei audros nėra kliūtims norintiems dalyvauti.

Balandžio 2-ą dieną jau turėjome tokį pikniką. Tiesai, jis nebuvo toks skaitlingas, kaip tikėtasi, veikiausiai daugeliui nebuvo pilnai suprasta vieta ir laikas, bet kurie dalyvavo, smagiai praleido visą šeštadienio popietę.

Birželio 16-tą dieną ten įvyks LDS 55 kuopos piknikas, bus paruošti šilti pietūs 1-mą valandą. Papietavę, visą šeštadienio popietę praleisime įvairiomis žaislėmis ir dainomis.

Patartina visoms šeimoms ateiti dieną namuose pietų negaminti, o su visomis šeimomis atvykti į Klubą savaitę, 9305 St. Clair Ave., ne vėliau 1-mos val. popiet.

J. Žebrys

Scranton, Pa.

MŪSŲ KRISLAI

East Stroudsburg mieste ly trys moterėlės susirupčiavo už ką tokio, o kad ginčą laimėtų, tai viena pasiūstėsi šautuvą peršovė abi savo oponentes — vieną gana pavojingai. Tai vis iš televizijos pasiskolintas būdas "išrišimui" ginčo.

Gaisrų saugos tikrintojas ("fire inspector") patikrinęs State General Hospital ligoninės apsaugas nuo gaisro, surado, kad durys išbėgimui, atsitikus gaisrui, prie švirkštynių ("hose") buvo aklinai uždarytos. Bet toksai pranešimas per spaudą ligoninės vedėjui labai nepatiko, tačiau sekančią dieną jau tik dvejose, ir tai "netiksliai", buvo aklinai uždarytos. Visgi geriau vėliau, negu niekad.

Mūsų miesto vakarinę dalį tikrai užgule sugriuvimų išdirbtas anglies kasyklas plėga. Jau gal antras metas vis pasikartoja įgriuvimai ir sužalojimai namų ir gatvių bei vandentiekio. Kompanijos, kurios iškasė anglį, jau seniai nėra, tad jūs, biedni žmoneliai, jei jūsų namelis pašlijo ant šono, ar išsišiepė sienos — žinokitės. Betgi tie įgriuvimai pasiekė net ir artimą turgavietę ("shopping center"). Tai vis vaisius azarumo, kad daugiau pelno pasidaryti, o kas atsitiks su žmonių namais, nėra ko paisyti.

Prieš kelias dienas įvyko gana skaitlingas susirinkimas, sušauktas per AFL-CIO veikėjus dēlei pravedimo King-Anderson biliaus. Visgi ir mūsų miestas truputį pasiraišė iš miego. Kalbėtojų buvo vežikų unijos atstovas Joseph Kownow ir vietiniai Mullin ir W. D. Gombar. Pastarasis kandidatas į kongresą nuo demokratų partijos. Visi kalbėtojai karštai ragino visus susirinkusius siųsti reikalavimus dabartiniam kongresmanui W. Scranton, kad jis dirbtų už pravedimą King-Anderson biliaus, kad senį pensininkai būtų veltui gydomi, kurie neturi \$2,000 metinių įeigų, o tokių yra 17 milijonų.

Taip jau per televiziją kalbėjo tuo reikalu ir respublikonų kandidatas kongresmano vietai, advokatas McDade, kuris visokiais šuntakiais sukinėjosi, kad tik atvirai nepasisakius už minėtą bilį. Balnuotojai neturėtų tai pamiršti.

Po apsilankymo skautų stovykloj, staiga mirė 16 metų mergaitė. Padarius skriodimą, gydytojai surado, kad mergaitė mirė nuo aštraus strėnkaulio uždegimo ("meningitis") ir išleido pranešimą-pasargą, kad kuo daugiau saugotųsi, ypač vaikai, kad liga nepraplistų.

Mūsų visokie politikieriai garsiai šūkauja apie gerėjimą ekonominės valstijos padėties, betgi darbo ir industrijos biuras ką kitą rodo. Biuras skaitlinėmis parodo, kad per pirmuosius kelis šių metų mėnesius pragyvenimas ir viskas pakilo puse procento. Tai kur tas gerėjimas? Bet politikieriams ir ant mėnulio rožės žydi.

I. Vienužis

So. Boston, Mass.

Palaidojo B. Tamošauską

Birželio 7 d. į J. C. Lubino koplyčią susirinko didelis būrys žmonių atsišveikinti su draugu B. Tamošausku (Thomas). Dalyvavo taipgi jo artimiausi giminės: žmona Helen, sūnus John D. su šeima. Taipgi dalyvavo velionio draugai, pažįstami, organizacijų nariai, kuriose velionis B. Tamošauskas priklausė.

Prie karsto buvo daug gražių gyvų gėlių vainikų nuo organizacijų bei draugų.

2 val. popiet laidotuvių direktorius Lubinas iššaukė S. Rainardą pasakyti kalbą ir atsišveikinti velionį Tamošauską.

Į kapines lydėjo 17 mašinų. Prie kapo drg. Rainard pasakė gražią prakalbėlę, pažymėdamas, kad jis ne tik priklausė prie pažangių organizacijų, bet ir rėmė pažangią spaudą ir visur dalyvavo. Po to jis vardu liūdnios žmonos ir sūnaus dėkojo visiems gėlių aukotojams ir kitiems už dalyvavimą laidotuvėse ir pakvietė pietums 318 Broadway, Klubo svetainėn, visus susirinkti.

Drg. B. Tamošauskas turėjo du brolius Lietuvoje. Jaunesnįjį brolių Pranciškų, jo žmoną ir vieną nedidelį sūnelį banditai nužudė, o vienas apie 12 metų sūnelis pabėgo. Vyriausias brolis ir dvi sesutės tebegyvena Lietuvoje.

E. Repshis

Lowell, Mass.

Važiuosime į pikniką

Sekmadienį, birželio 17 d., Maple Parke, Methuenose, įvyks Massachusetts valstijos apskričių piknikas. Pradžio 10 val. ryto. Neriekia nei aiškinti, kad Maple parkas gražus, patogu privažiuoti. Piknike turėsime įvairiausių lietuviškos rūšies valgių ir gėrimų.

Bus ir koncertinė programa, kurios atlikime dalyvauš Montello Vyrų Dailės Grupė. Dainuos ir Trio: Rožė Stripinis, W. Juodeikis ir Alb. Potus.

Iš Lowellio važiuosime organizuotai ir skaitlingai. Nuvažiavimo reikalais susisiekiute su J. Daugirdu, tel. GI. 2-2066, arba su J. Palubinsku, tel. GI. 5-5369.

Šiemet įvyko trejos laidotuvės. Visi buvo laidojami religinai. Du pasiturtai, tai kunigai ilgai meldėsi, mišias laikė, o trečias finansiniai nebuvo turtin-gas, tai visas greitai atliktas. Mat: yra daug pinigų, tai ilgos ir pamaldos; nėra pinigų — tai greitos pamaldos, trumpi pašventinimai.

Jau skundžiasi parapijonys, kad dvasiškią juos labai spaudžia. Prisiėjo rūpintis bažnyčios palaikymu, kunigui gražių kambarių įrengimu.

Dabar aukštoji dvasiškią užsimanė pasistatyti ligoninę, tai reikalauja iš kiekvieno parapijono po 75 dolerių ligoninės pastatymui. Paruosė ir vokelius pinigų įdėjimui. Sako, jeigu negali vienu kartu sumokėti \$75, tai gali kiekvieną savaitę mokėti po \$2.50, kol tą sumą sumokės. O paskui, suprantama, bus dar ligoninės užlaikymo išlaidos.

J. B.—is

WORCESTER, MASS.

Dėl suvaidinimo "Lietuvaitės"

Gegužės 20 dieną vietinis Aido choras, vadovybėje Jono Dirvelio, suvaidino operetę "Lietuvaitė." Kadangi tame parengime buvo korespondentų net iš kitų miestų, tai maniau, kad jie suvaidinimą ir aprašys. Tas nebuvo atlikta. Tiesa, vieno kito korespondento buvo suminėta, bet platesnio aprašymo stoka. Tai dabar aš, nors trumpai, aprašysiu.

Adomuko, neapsisvietusio vaikino, kuris ruošėsi vesti su Alenute, rolę vaidino R. Janulis. Jis suvaidino gerai, natūrališkai.

Banaitienės, Alenutės motinos, rolę suvaidino Veronika Nakrašienė. Vaidino gerai, kaip tikra motina, ir tiko savo rolėje. Tik patartina, kad būtų drąsesnė ir kalbėtų garsiau.

Tarškaus, Kulbienės artimo, rolę vaidino J. J. Bakšys. Tai ilga rolė. Jis gerai atliko, bet būtų dar geriau, jeigu būtų suderinęs rankų mostus su žodžių prasme.

Kulbienės, kuri apgaulinti norėjo Alenutę apvedinti su Adomuku, rolę vaidino Bronė Naruševičienė. Vaidino labai gerai, natūrališkai, suderino judesius su kalba. Kalbėjo garsiai, aiškiai, kaip tikra artistė.

Alenutės rolę vaidino Alena Janulienė. Tai ilgiausia ir svarbiausia rolė operetėje, nes tęsėsi per visą vaidinimą. Janulienė tikrai meistriškai rolę atliko, rodosi, būtų gimusi ir augusi tais laikais Lietuvoje. Vaidino natūrališkai, kalbėjo aiškiai, kiekvienas judesys derinosi su kalba, veido išraiška atitiko kalbos prasmę. Ji turi gabuvo vaidinime ir dainoje.

Jono, jauno studento, kuris buvo įsimylėjęs į Alenutę, rolę vaidino Albertas Dauksys. Jis savo rolę atliko gerai, kaip apsišvietęs studentas, tinkamai vaizdavo lietuvių ateitį. Jo nudavimai ir veido išraiška buvo natūrališki. Jis bus geras vaidintojas, jeigu ir ateityje vaidins.

Jankelio rolę vaidino J. M. Lukas. Jis vaidino gerai, bet nugrimeravimas ir aprenngimas buvo netinkami. Kada pasirodė estradėje, tai nebuvo panašus į vertelę, bet į diplomantą. Taipgi netiko nuolatinis kasymasis pečių, rankų, kojų, tartum žiponas būtų buvęs pilnas blusų. Tai išniekinimas žydų tautai. Ateityje to reikia vengti.

Nastutės, Alenutės artimos draugės, rolę vaidino Domicelė Lukienė. Ji savo užduotį atliko labai gerai. Kalba buvo aiški, nudavimai tinkami, ji turi gabumų vaidinime.

Mano manymu, operetės suvaidinime geriausiai pasisėmė: Alena Janulienė, Albertas Dauksys ir Bronė Naruševičienė. Garbė choro mokytojui Jonui Dirveliui už sumokinimą ir paršymą naujos dainos, kuri labai gražiai skambėjo.

Jaunutis rašė "Laisvėje" apie operetės vaidinimą, bet to pilnai nepadaręs pradėjo bartis ant worcesteriečių ir lawrenciečių už planus parduoti parkus. Kas-nekas, bet bostoniškiai negali mokyti kitų kolonijų drau-

gus, ką daryti su savo nuosavybėmis. Bostonas vadinosi Massachusetts valstijos lietuvių veikimo centru, o per 50 metų nepajėgė įsigyti savo nuosavo namo. Visą laiką randavoja kambarius per metus sumokėdami apie \$800 nuomos.

Worcesterio lietuviai turi atitinkamą namą mieste ir gražiausią parką visoje Amerikoje. Vien parko užlaikymas per metus pareikalauja apie \$3,000. Kaip žinia, biznis perpus nupuo-lė. Didžiausia bėda, kad visi paseno — nėra kam dirbti. Gi čia gimę ir augę jaunimas nepritapo prie savo tėvų veiklos.

Aš dar negirdėjau, ar Lawrence'as draugai ruošiasi parduoti parką. Kiek žinau, jie finansiniai verčiasi gerai. Jie turi tik parką ir ten svetainę, tai manau, kad dar kelis metus palaikys. Vienaip ar kitaip, tų kolonijų progresyviai lietuviai mokojo tas nuosavybes įsigyti, jie mokės jas ir sutvarkyti taip, kaip to reikalauja jų jėgos.

J. Skliutas

Cliffside, N. J.

Dar apie LDS pikniką

LDS 3-čios apskrities piknikas įvyks sekmadienį, birželio 17 d., Picnic Grove Parke, 207 Walker Street, Cliffside Park, N. J. Pradžio 1 val. dieną. Jeigu tą dieną būtų lietus, tai piknikas bus nukeltas į kitą dieną.

Šis piknikas rengiamas tam, kad pagelbėti pasiūsti LDS delegatus į seimą, kuris įvyks liepos 6-7 dienis Detroitė.

Turėsime lietuviškos rūšies valgių, — kilbasų, sūrių ir kitokių.

Vieta graži, oras tyras. Kas norės, galės ir pasi-maudyti Čia pat yra ir pargarsėjęs Palisade Parkas.

Kviečiame visus ir visas atsilankyti.

Kom.

So. Boston, Mass.

LLD 2-ra kuopa laikė savo mėnesinį susirinkimą birželio 7 dieną. Narių atsilankė geras būrys. Buvo išduotas raportas iš Motinų pagerbio dienos, kuris gerai pavykio ir davė gerą parąmą dienraščiai "Vilniai" — \$150.

Buvo išrinkta komisija paimti busą važiuoti į "Laisvės" pikniką, kuris įvyks liepos 1 d. Ramovos parke, Montello. Paimti busą apsiėmė A. Dambrauskas. Jis jau pranešė, kad busas paimtas. Busas išeis 1 val. popiet nuo 318 W. Broadway, So. Bostone. Kelionė tik \$1.50 į abi puses.

Norintieji važiuoti į "L." pikniką kreipkitės pas A. Dambrauską užsiregistruoti vietas. Jo antrašas — 414 E. Eight St., So. Boston, arba šaukite telefonu AN. 8-4181.

S. R.

Pchenjanas, Šiaurės Korėja. — Jungtinių Valstijų karys Larry Abrier perbėgo į Š. Korėjos pusę. Jis sako, kad negali pakęsti imperialistinės politikos.

Detroitas. — Fordo kompanijos viršininkai mano, kad jie šiemet daugiau parduos automobilių, kaip 1961 metais.

Los Angeles, Calif.

Nuostolinga mirtis

Mirė Marė Peters—Marytė, kaip ją visi vadino, po tėvais Vaitkutė. Gimus ir augus Čikagoje, kur už laikė grožio saloną, kam gabumų jai netrūko.

Apsirgo 1961 metų gruodžio 6 d. Perleidus sudėtingą operaciją, buvo su sveikus. Tačiau liga persimetė į kitą organizmo dalį ir, skaudžiai iškančius, birželio 2 d. nutraukė jos gyvybės siūlą, jai išgyvenus tik 61 metus.

Prieš 25 metus, gyvendama Čikagoje, Marytė susituokė su Leonu Peters ir negestancioje meilėje gyveno iki mirties. Ji pamilo darbo žmonių klasę ir sykiu su Leonu jai aukojosi. Jos netekimas losangeliečiams yra didelis nuostolis progresyvioje veikloje.

Marytė priklausė LDS 35-ai kuopai ir apie trejus metus ėjo finansų sekretorės pareigas. Priklausė Grandmas klubui, anksčiau L. L. Dr-jai, skaitė progresyvią spaudą. Visada buvo linksmai nusiteikusi ir su visais draugiška ir visų mylima.

Birželio 5 d. vakare erdvinga Edward Brothers šermeninė, kurioje Marytė buvo pašarvota po A. Casper direkcija, prisipildė jos gerbėjų, o birželio 6 d. net persipildė. Marytė, laisvoje aplinkoje, daugybės gėlių apsupta, puošniai parėdyta, gulėjo gražiai karste, lyg jauna mergaitė užmigus saldžiu miegu.

Po liūdny vargonų gausmų ir giesmių, A. Casper angliškai, o "Vilnės" re-daktorius (kuris tuo tikslu

atvyko iš San Francisco) L. Jonikas lietuviškai pasakė momentui tinkamas ir įspūdingas kalbas.

Prie karsto stovėjo garbės sargyboje, su raudonomis rožėmis rankose, klubo narės, prie kurio velionė priklausė.

Visiems su velione atsišveikinus, jai kapinės lydejo apie 57 automobiliai su apie 150 palydovų. Inglewood Park kapinių mauzoliejuje L. Jonikas pasakė paskutinę atsisveikinimo kalbą.

Ilsėkis, Maryte, ramiai, užbaigus garbingą gyvenimo kelionę!

Liūdėsi paliko gyvenimo draugą Leoną, dukterį La Verne (nuo pirmojo vyro), žentą Raymondą Bradeli, anūkus Donaldą ir Patricia, seserį Harrietą Bell—Los Angelėje, brolių Albiną — Čikagoje ir daug draugų ir draugių.

Visiems reiškiu nuosirdžiausią užuojautą ir linkiu ryžtingai pergyventi šį liūdny gyvenimo sukrėtimą.

Palydovai buvo pakviesti pas d-gę May ir pavaišinti.

Gegužės 27 d. mirė sena Los Angeles gyventoja Marė Stank-Stankevičienė, išgyvenus 85 metus. Jaunesnė būdama ji atsilankydavo progresyvių parengimus. Palaidota birželio 1 dieną. Reiškiu užuojautą dukroms Annai ir Dorothy.

Draugiška sueiga

Lankantis "Vilnės" re-daktoriui L. Jonikui, birželio 9 d. vakare buvo surengta draugiška sueiga. Jonikas pateikė žinių apie Prūseikos mirtį, nesupira-

timus su tautiškų kapinių valdyba ir apie kitus svarbius dalykus. Taipgi jis praktiškai atsakinėjo į duotus klausimus.

Piknikai

Birželio 24 d. įvyks tarptautinis piknikas, American Croatian Hall, and Park, 30 S. Ford Blvd., kurį rengia Sveturgimių gynimo komitetas. Svarbu dalyvauti, nes tai mūsų reikalus ginant organizacija.

Piknikas su pietumis įvyks Arroyo Seco parke, į rytus Ave. 60. Pietūs bus 1 val.

Atsilankiusieji pasisotinsite pageidaujamo maisto patiekalais ir paremsite savo klases reikalus. Taipgi, žaliuoje pievoje, po lapotais medžiais smagiai praleisite laiką ir pakvėpuosite tyru oru.

Visus kviečia komisija.

Susirinkimai

Liepos 8 d., 11 val. ryto, įvyks LDS 35 ir LLD 145 kuopų susirinkimai visiems žinomoje vietoje. Nepreleiskite neatilankę, nes visada būna svarbių dalykų aptarti.

Šakalių žemaitis

Worcester, Mass.

LDS moterys rengia pokylį

Dėl susidariusių aplinkybių, gegužės pradžioje moterys negalėjo surengti parengimo Motinų dienos progą. Bet jos pažadėjo tą padaryti pirmą progą pasitaikius.

Dabar tokia proga yra. Parengimas įvyks sekmadienį, birželio 24 d., Olympia Parke. Bus tik praėjusi Tėvų diena, tai bendrai pagerbsime motinas ir tėvus. Parengimui yra palankios

sąlygos: pasveiko keleto ligonių, praėjo didieji parengimai, oras atšilo, Olympia parkas gražiai pasipuošė žaliais rūbais. Apart tinkamai pagaminto maisto, dar bus dainų programa, muzika. Visiems ir visoms patogi vieta ir aplinka. Pradžią 1 val. dieną. Kviečiame visus ir visas.

Už rengėjas, M. S.

Detroit, Mich.

Liepos mėnesį turėsime svarbių įvykių

Liepos 4 d. LDS 21 kuopa rengia išvažiavimą pas J. ir A. Daukus, 29900 Lahser Rd., Southfield, Twp. Kuopa kviečia visus savo narius, taipgi ir nenarius dalyvauti išvažiavime.

Vieta labai patogi ir graži. Gėlės žydi visoj rezidencijoje. Daug pavėsių po medžiais. Yra stalų ir suolų atsisėsti.

Detroito patyrusios gospadinės rengiasi pagaminti gerus pietus. Bus šiltų ir šaltų gėrimų. Kurie norės paplaukioti, yra graži maudyne (pool).

Liepos 6 ir 7 dienomis įvyks LDS 15-tas seimas Detroito. Seimas atsisbus Pick-Fort Shelby viešbutyje, 525 West Lafayette.

Seimui užsibaigus liepos 7 d., šeštadienį, įvyks ban-

ketas su programa tame pačiame viešbutyje.

Plačiau apie seimą, kas bus reikalinga, seimo rengimo komisija parašys.

Liepos 29 dieną Detroito progresyvios organizacijos rengia didžiulį spaudos pikniką, kuris įvyks M. Urbonienės darže, prie Middlebelt Rd., Inkster, Mich.

Rengėjai kviečia visus detroitiečius, ir iš apylinkės, ir iš tolesnių kolonijų, ir iš Windsor savo kaimynus dalyvauti ir linksmai laiką praleisti spaudos piknike; susitiksime su draugais ir pažįstamais, pasikalbėsime apie svarbius šių dienų įvykius ir prisidėsime prie parengimo mūsų progresyvos spaudos, kuri neatlaidžiai kovoja už mūsų visų darbo žmonių reikalus. Mūsų visų pareiga dalyvauti spaudos naudai rengiamose išvykose.

Detroito šeiminkės rengiasi pagaminti skanių užkandžių. Prie to, bus ir įvairių gėrimų, šiltų užkandžių. Prie to, bus ir įvairių gėrimų, šiltų ir šaltų.

Bus geri muzikantai, kurie gros lietuviškas ir amerikoniškas šokių melodijas.

Vieta detroitiečiams ir apylinkiečiams lietuviams gerai žinoma.

Pikniko rengimo komisija

SO. BOSTON, MASS.

MIRUS

Beniui Tamošauskui-Thomas

Reiškiame gilią užuojautą žmonai ir šeimai nuo sekančių draugų:

R. B. Chuberkiai
O. Mažiūkienė
E. Belekevičienė
E. Freimontienė
J. Butkus
L. Pluta
V. Kvietkas
J. P. Petrus
P. Flowers
H. J. Zekoniai
A. A. Zinskiai
M. Uzdavinis
N. Grybas
M. Krasauskienė
M. Trakimavičiai
S. Trakimavičius
A. Kandraška
O. A. Zaruba
Y. R. Naura
Draugas

G. Budrevičienė
A. Zauga
P. Žukauskienė
P. Stašys
S. Sukienė
A. Jankus
V. J. Yurgela
P. Niukas
J. M. Musteikiai
N. Grigaliūnienė
W. Mikėnas
S. Rainardas
F. Kvietkas
A. K. Barčiai
E. Repšys
P. O. Kasparai
M. K. Kazlauskai
J. Druženė
V. Kavaliūnas
G. Kudirka

Washingtonas. — Prezidentas Kenedis pasitenkinęs, kad Laose susiorganizavo koalicinę vyriausybę. Jis ragina Tarybų Sąjungą laikytis tokios pat politikos išrišimui ir kitų pasaulinių problemų.

Buenos Aires. — Traukinys sudaužė autobusą ir užmušė 100 vaikų.

Daugiau įvairių parengimų Laisvės naudai.

HELP WANTED MALE

Advanced Aero. TECH ILLUSTRATORS. Exp. in Isometrics. Line art, Leroy, and Free hand lettering, etc. MULTILITH OPERATORS. Min. 2 yrs. exp. on model 1250 Multilith. Also knowledge of plate making and Zerox.

MAINLINE ENGINEERING, INC. P. O. Box 37, Rt. 38, Maple Shade, N. J. WA. 5-1077. NO. 2-5400. An equal opportunity employer. (47-48)

Baltimore, Md.

'LAISVĖS' PIKNIKAS

Rengia Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos 25 Kkuopa

Birželio-June 24, 1962

Pradžią 11 val. ryto. Muzika nuo 3 iki 7 val. vakaro

Slovak National Home Park, 6526 Holabird Ave.

Brooklyn Aido choras, vadovybėje M. Stensler, dalyvaus programoje

Gerbiamieji! Šis piknikas įvyksta gražioje ir prieinamoje vietoje. Gera muzika, puikios dainos jus čia palinksmins. Apart to, bus gerų valgių ir šalto alaus užtenkamai visiems.

Ižanga 75c asmeniui

KELRODIS: Iš Philadelphia imkite kelią No. 40 ir važiuokite iki Baltimore; privažiavę Heaven St. (antra gatvė), sukite į kairę ir važiuokite iki Lombard St., čia sukite į kairę ir pervažiuavę tiltą laikykitės tiesiai iki Holabird Ave., čia sukite į kairę, ir 1 1/2 milės pavažiuavę kairiajame šone rasite pikniko vietą, o dešiniajame šone yra kareivių Camp.

Iš miesto busą No. 20 reikia imti ant Baltimore St., ir jis priveža iki pikniko vietos.

LITHUANIAN PICNIC, SUNDAY, JUNE 24, 1962, MUSIC FROM 3 TO 7 P. M.

SLOVAK NATIONAL HOME & PARK, 6526 HOLABIRD AVE.

Program: Aidas Chorus from Brooklyn, N. Y. Good Orchestra. Refreshments.

Admission 75 cents

Bostono Apylinkės Dėmesiui!

Didysis Spaudos Paramai PIKNIKAS

Rengia Mass. Valstijos Lietuvių Organizacijos

Paramai Laikraščio "Laisvės"

Ivyks Sekmadienį, Liepos-July 1-mą d.

Parkas atdaras nuo 11 val. ryto iki 11 val. vakaro

Bus Didžiajame Ramova Parke

Claremont Avenue, Montello, Mass.

Art Mason's Orchestras nuo 4-tos val. popiet

Kalbės "Laisvės" redaktorius A. Bimba

Taipgi kiti įdomumai pikniko programoje

Siame piknike bus daug svečių iš tolimų miestų, nes dabar atostogų sezonas, daug yra keliaujančių turistų. O daugelyje apylinkės vietų pasamdyti busai važiavimui į pikniką. Bus daug linksmy susitikimų bei pasimatymų.

New Jersey naujienos

Apie mirties bausmę

Pabaigoje gegužės mėnesio Izraelyje tapo pakartas žiauriausias pasauly žmogžudys, kuris paskerdė šešis milijonus žydų, tai yra Adolf Eichmann.

Rodosi, dėl tokio žiaurumo neturėjo būti menkiausias pasigailėjimo. Tačiau reikia konstatuoti faktą, kad atsirado grupė žmonių iš žydų tarpo, kurie siuntė prašymą Izraelio prezidentui Ben-Zvi, kad jis sutauptų Eichmanno gyvybę.

Ta grupė pasivadino Central Conference of American Rabbis, Representative of American Reform Judaism. Jie savo apeliacijoj sako, kad jie užgria kaip teisingai ir gerai priaruošta teisma Eichmannui, bet jų principas esąs prieš atėmimą žmogui gyvybės už jo prasikaltimą.

Kova prieš mirties bausmę

JAV ne visose valstijose mirties bausmę vartojama. New Jersey valstijoje mirtimi baudžiami už šiuos prasikaltimus: už išdavystę, už užmušimą žmogaus, už įžeidimą vyriausio šalies valdininko ir už žmogvagystę.

Tarpe tų keturių prasikaltimų, už kuriuos baudžiama mirtimi, vienas įvestas po nužudymo prezidento William McKinley 1902 metais, o kitas po pavogimo pulk. Lindbergo vaiko 1933 metais.

Pradžioj 19-to šimtmečio mirties bausmė buvo panaudota daugiau kaip ant šimto žmonių visai ne už didelius prasikaltimus: už arklio pavogimą, už apgaulinėjimą, už falsyvių pinigų vartojimą, už iškisimą rankos į svetimą kišenę, ir t.t.

Tais laikais prisilaikydavo Anglijos papročių bei įstatymų. Mirties bausmę įvykdavo pakorimu, ir viešai paskelbdavo, kada pakorimas įvyks ir kokių laikų. Susirinkdavo nemažai žmonių į tas ceremonijas, daugiausia moterų. Ir nebuvo nė vieno atsitikimo, kad tose ceremonijose ke liems žiopsotojams nebūtų buvę iškraustomos kišenės.

Isitaisė elektrinę kėdę

1847 metais legislatūron buvo įneštas sumanymas panaikinti mirties bausmę. Įnešimas nepaėjo. Bet visgi buvo padarytas progresas. Nuimta mirties bausmė nuo mažesnių prasikaltimų ir palikta tik už tuos viršuj suminėtus prasikaltimus. Taip pat nutarta, kad neatsilikty nuo progreso, — panaikinti mirties bausmės įvykdymą pakorimu, o įsteigti elektrinę kėdę ir viešai egzekucijos neberodyti.

Dabar New Jersey turime elektrinę kėdę valstijos kapitoliuje Trentone, didžiajame kalėjime, ir toje kėdėje jau mirė 157 žmonės.

Taip pat dar 10 yra nuteistų mirtimi, kurie laikomi visai arti prie kėdės kambario, bet yra padavę apeliaciją, kad bausmė būtų pakeista. Paskutinis buvo nužudytas elektros kėdėje 1956 m. rugpiūčio 26 d. Kai įsteigta buvo mirties kamera, nuo to laiko savizudybių (homicides) įvyko daugiau kaip 500, t. y., nuteistieji užsimušę tarp savęs.

Įvelta ir religija

Nuo 1847 metų New Jersey valstijoje mirties bausmės klausimas tebėra gyvas klausimas. Ir kiekvienais metais legislatūroje būna panaujintas sumanymas mirties bausmę panaikinti, bet daugumą sudaro mirties bausmės šalininkai ir inėsimų komitetas nepraleidžia klausimo svarstymui. Tas pats buvo padaryta ir šiomet.

Į tą klausimą yra įvelta ir religija. Mirties bausmės šalininkai pasiima ir panaudoja iš Genesis IX. 6, kur sakoma: "Kas pralijo žmogaus kraują, to žmogaus kraujas taip pat turi būti pralietas, tai yra kraujus už kraują, akis už akį ir dantis už dantį."

Mirties priešai su tuo ne sutinka ir liepia pakalbėti apie Maižiesiaus 10-tąjį dievo prisakymą, kur sakoma: "Neužmušk." Jėzus Kristus užmušimo, girdi, irgi nemokino. Ir kuomet jis pats buvo nukryžiuotas ir prie kryžiaus prikaltas, jis savo neprieteliams neparodė jokio atkeršijimo, bet sakė: "Viešpatie, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro." Pasirodo, kad religija to klausimo išrišti irgi negalima.

Daykai buvo pagerėje, bet neilgam

1958 metais padėtis buvo pagerėjusi. Kaimyniška valstija Delaware panaikino mirties bausmę. Apskričių prokurorai skundėsi, kad pašaukti piliečiai į "džiūrę" ir užklausti, ar jie pritaria mirties bausmei, iš 100 nevisada pavykdavo gauti 12 žmonių. Dauguma atsakydavo neigiamai. Taip pat gavo gerą paramą nuo kaimynų delawariečių. Ir rodėsi, kad reikalai taisosi.

Bet štai Delaware valstijoje įvyksta tragedija. Nėgas išpievartauja baltą moterį ir ją nužudo. Ant greitųjų Delaware valstija mirties bausmę ir vėl atsteigia ir negrą nužudo. Nors gubernatorius ir vedavo tą įstatymą, bet legislatūra jo veto atmetė.

Prie to prisidėjo ir Kalifornija, nužudydama Cary Chessman 1960 m. gegužės 2 d. Kansas valstija mirties bausmę buvo prašalinusi 1887 m., bet 1935 m. ir vėl ją atsteigė, pakardama 10 prasikaltėlių.

South Dakota buvo panaikinus mirties bausmę 1915 metais, o 1939 metais ir vėl atsteigė.

Šios valstijos yra panaikinusios mirties bausmę: Michigan 1847 m., Rhode Island 1852 m., Wisconsin 1853 m., Maine 1876 m., Minnesota 1911 m., N. Dakota 1915 m., Alaska ir Hawaii 1957 m. Viso 8-nios valstijos.

Europoje kai kurios šalys buvo panaikinę mirties bausmę, bet po praėjusių karų pradėjo ją atsteigti, nes padėtis pasidarė komplikutuota.

Vėliausia šalis, kuri atsteigė mirties bausmę 1962 m., yra Izraelis, pakardamas Adolfą Eichmanną.

Ignas

Camden, N. J.

Iš pavykusio pažangiečių pikniko

Birželio 10 dieną draugo Patten'o sode įvyko gražus piknikas. Suvažiavo iš apylinkės gražūs būrys svečių ir viešnių. Oras pasitaikė labai gražus, diena giedri ir saulėta, tai suvažiavusieji praleido laiką linksmai. Draugo Patten'o vieta, su draugo Pranaičio pagalba, gerai sutvarkyta. Pridėta daug stalių, prie kurių statyta krėslai, tai svečiams buvo gera ir malonu praleisti visą dieną, sėdint po lapuotais medžiais. Nuotai-ka visų kuogeriausia. Nestokavo užkandžių ir gėrimų. Pokalbiai, diskusijos tęsėsi visą dieną. Pasikeista, pasitarta skirtingomis pasaulinių įvykių temomis.

Daugelis piknikierių rengiasi važiuoti į pokylį pas Bekampius, kuris įvyks liepos 1 d. Taip pat rengiamasi ir tartasi apie važinimą į baltimoriečių pikniką, kuris įvyksta birželio 24 d. Paaiškėjo, kad šalia buso, kurį turi surengę filadelfiečiai, važiuos Lipčiais ir Bekampio automobiliai, pilni pasažierių.

Turėta svečių ir iš Reading, Pa. Tai Kaz. ir Ant. Zambusevičiai. Su jais atvažiavo Milčinskai ir Romikaitienė. Zambusevičiai rengiasi dalyvauti pas baltimoriečius piknike ir pas Bekampius pokylyje.

Julė Smitienė sukinėjosi tarp piknikierių, pardavinėdama "Vilnies" pikniko tiketus.

Camdeniečius galima pagirti už surengimą šio pobūvio. Tai buvo gražus ir nusisekęs pobūvis. Svečių draugiškumas ir nuotaika pagirtina. Svečiams buvo duodama užkandžiai ir gėrimai veltui. Atsilygindami už vaišes svečiai sudėjo, pagal išgalę, virš \$100 pinigais. Buvo ir kitokių dovanų, kurios atnešė gražios paramos. Tik man neteko patirti aukotojų vardu. Aukotojai malonės man atleisti už tai. Iš piniginių dovanų, tai Zambusevičiai davė \$20 ir Myk. Pučkus \$10. Visi kiti davė nuo \$3 iki \$5. Atmokėjus pobūvio išlaidas, pasidarys pelno virš \$100. Iš rengėjų teko nugirsti, kad tie pinigai tuoj bus išdalyti spaudai ir politiniams kaliniams.

Reikia tarti širdingą padėką rengimo komisijai

Vaišvilienė, Liaudanskienė, Patten ir Pranaičiai.

Reikia tarti širdingą padėką draugams ir draugėms už atsilankymą, nes tik su jūsų pagalba sukelta kultūrinis reikalams taip gražios paramos. Ačiū Jums už tai!

J. A. Bekampis

Pikniko Komisijai: Kadangi viršuje telpantią puią d. Bekampio korespondenciją buvome pirmiau gavę ir dedame, tai atleisite, kad jūsų korespondencijos nebesunaudosime. Neapsimoka tuos pačius dalykėlius kartoti. Vis tiek labai ačiū už parašymą.

Redakcija

Marginimo mašina su begaliniu šablonu

Austrijoje sukurta nauja marginimo mašina, kurios marginimo šablonai pagaminti iš magnetinės medžiagos (tam tikslui tinka nerūdijantis plienas). Šablonus nukreipia magnetiniai arba elektromagnetiniai velenėliai, o vietoj stalo naudojama elektromagnetinė plokštė.

Audinys 3 su pamušalu 2 eina ties elektromagnetine plokšte 1. Virš jos lanko pavidalo stovi išdėstyti elektromagnetiniai velenėliai 5, kuriuos suka grandinės pavara 4. Vienas šių velenėlių turi smagrati 6, naudojama, uždedant šabloną. Šablonas 7 slenka begaline juosta ir, veikiamas elektromagnetinių jėgų, glaudžiai prigula prie plokštės 1. Dažai tiekiami įprastu būdu.

Washingtonas. — Pentagono karininkai perima savo rankas erdvių užkariavimo reikalus.

SERGA

Draugė Karpavičienė telefonu pranešė, kad praėjusį pirmadienį staiga smarkiai susirgo "Laisvės" skaitytojas V. Šibeika ir tapo išvežtas į King's County ligoninę. Ten tuoj tapo idėtas į oksigeno palapinę. Jis randasi Ward 61A šeštame aukšte.

Šibeikai gyvena po num. 324 Roebling St., Williamsburge. Linkime draugui greitai ir pilnai susveikti.

Išvyko į Lietuvą L. Kapočius

Praėjusį trečiadienį anglų laivą "Queen Mary" išvyko Lietuvon TSRS ambasados Washingtono II-asis sekretorius Laurynas Kapočius. Išvyko jis su žmona Nastė ir dukryte Rūtele.

Ištydėti savo bičiulio buvę atvykę iš Washingtono Vytautas Zenkevičius, einašas tas pačias pareigas, kurias ėjo L. Kapočius. Mačiau, buvo žurnalistas A. Laurinčiukas ir eilė kitų žmonių.

L. Kapočius į Vilnių grįš pro Paryžių, Berlyną ir Varšuvą. Paryžiuje žadėjo pabūti keletą dienų — apsidairyti.

Pastebėjau, L. Kapočius vežasi didelį bagažą—daug knygų, mokslinių ir kitokių; nemaža vežasi ir senos, Amerikos lietuvių

spaudos komplektų bei knygų ir brošiūrų.

Buvo išleistuvės

Praėjusį šeštadienį L. Kapočiams išleisti Niujorko ant greitųjų buvo suruošta pramogėlė, kur dalyvavo nemaža svečių. Pasakyta kalbų, išvykstantiesiems nuosirdžių linkėjimų.

Pats L. Kapočius tarp kitko sakė: —Niekad nepamiršiu pačangiųjų JAV lietuvių draugiškumo ir svetingumo. Visuomet stengisiusi Amerikos lietuviams padėti, kuo tik galėsiu, būdamas Lietuvoje.

Vytautas Zenkevičius taipgi kalbėjo, linkėdamas savo pirmtakui "gero vėjo." Išleistuvinių sueigėlių, girdėjau, buvo ir privačiuose butuose pas gerus bičiulius. Ns.

Po miestą pasidairius

Po 26 dienų streiko Seafarers International Unijos laivakroviai laimėjo kovą prieš Moore-McCormack Lines Co. Kompanija sutiko pasirašyti kontraktą dvejimms metams tokiomis pat sąlygomis, kaip buvo iki dabar. Sakoma, kad kompanija laike streiko turėjo \$700,000 nuostolių.

New Yorko trafiko policininkai gal gaus triračių vieton motorinių dviračių (motorciklų). Triračiai patogesni, nes jie turi patalpos, kaip ir automobiliai, ir radijo prietaisą. Su jais saugiau važinėti, negu paprastais motorciklais, o taipgi yra vikresni už policijos radijo automobilius.

Policijos viršininkai ajū anksčiau prašė triračių, bet miesto valdininkai prašymą atmetė. Mat, paprastas dviratis-motoreiklas miestui atsieina \$1,400, gi triratis jau \$1,600. Triračių vienas ratas yra priešakyje, o du—užnugaryje.

J. Mullooly, 41 metų amžiaus, požeminių traukinių Cortland stotyje pašovė T. S. Gay, Phillips Petroleum Co. pareigūną, kuris per metus gaudavo \$89,000 algos.

Šovikas, J. Mullooly, pa-

Sveikinimai Aido choro jubiliejui

Sveikinimus prisianti Aido chorui dar sekanti draugai:

P. ir B. Navalinskai iš Atlantic City \$35.00
P. Gasparienė iš Grand Rapids, Michigan 5.00
Klauskas 5.00
Brooklynietis 5.00
F. ir O. Muzikevičiai 5.00
P. Jasilionienė 5.00
Mary Adams 2.00
O. Malkūnienė įstojo garbės nare 5.00
Taigi, Aido choro vardu visiems sveikintojams tariu širdingą ačiū.

Jonas Juška

Sveikinimų tvarkymo komisijos narys

Trys berniukai, visi po 13 metų amžiaus, Eastchester įlankoje, ties Bronx miesto dalimi, rado moterišką piniginę su \$4,502. Ją pridavė Barclay Ave. policijos stotyje. Jeigu pinigų savininkė į tam tikrą laiką neatsišauks, tai radinys bus berniukų.

PRANEŠIMAS

WORCESTER, MASS.

Svarbus Pranešimas

Sekmadienį, June-Birželio 24 d., Olympia Parke įvyks LSD Moterų veikimo skrysius rengiami pietūs. Į komisiją yra išrinktos draugės, kurios turi patyrimo vaišių paruošimui. Bus muzika ir dainų. Pradžią 1-mą val. dieną. Rengėjos užtikrina, jog visi atsilankiusieji bus svetingai ir širdingai pavašinti ir palinksiminti. Rengėjos (47-48)

HOLLYWOOD

Pasirinkite aukštai apmokamai pozicijai GROŽIO SRITYJE, PLAUKŲ DABINIMUI, tikrai 61 mėnesius

- Garsus Kalculietas
- Dienomis ir vakarais klasė
- Paprasti techniniai metodai
- Zemas įmokėjimas
- Nemokamas darbu aprūpinimas
- Mielai išaukiami atelviai studentai ar

Patapkite Manikuristais

Tiktai už 6 savaičių su leidimais (license) ar egzaminui reikalingais, mūsų nemokamai darbu aprūpinimas negali užpildyti pareikalavimų manikuristui.

- Graži aplinka
- Dienomis ir vakarais klasė
- Kvartalo ilgio įrengimas
- Pilnai air-conditioned
- Manicuristės dėžutė veltui su lekcijomis

Istojiniai nuo pirmadienų įimant penktadienius, nuo 9 A.M. iki 9 P.M. Atsilankykite, telefonuokite arba atsiųskite coupon:

MR. STRIPINIS, MANAGING DIRECTOR

HOLLYWOOD BEAUTY SCHOOLS

1465 Broadway, cor. 42nd St., N. Y. C. WI 7-9052
Vardas amžius
Antrašas apt.
Miestas Valstija

DU ŽODYNAI JUMS

Išleisti 1961 metais Lietuvoje

Vienas Anglų-Lietuvių Kalbų

Angliški žodžiai lietuviškai išdėstomi bei išaiškinami

511 Puslapių — Kaina \$3.50

Antras Lietuvių-Anglų Kalbų

Lietuviški žodžiai angliškai išdėstomi bei išaiškinami

511 Puslapių. Kaina \$3.50

Gaunami "Laisvės" Knygyne

Užsisakydami kartu prisiskykite ir mokestį. Pinigų perlaidas (money orderius) ar čekius rašykite:

LAISVĖ

102-02 Liberty Avenue Ozone Park 17, N. Y.

WORCESTER, MASS.

MIRUS

POVILUI ROTOMSKIUI

Širdingiausia užuojauta jo žmonai Tamarai, dukrai Ilonai ir kitiems jo giminėms ir draugams. Niekada nebus užmiršta, kaip Povilas buvo geras, kaip malonūs ir jautrūs jo žodžiai jaudino mūsų turistų širdis pirmam pasitikime ir vėliau. Jis atsiųsdavo kas metai naujų metų sveikinimus, kalendorių ir svarbių knygų. Jo mirtis didelis nuostolis Lietuvai ir mums pažangiesiems išeivijoje.

—D. G. Jusius ir
H. Žilinskienė

1-osios turistų grupės nariai
1959 m.